

विमुखावाक्षवायाणि धर्मस्तमनुगच्छति ॥ त-
आकृथ्यं सहायार्थं नित्यं सक्षिन्नयां शैवः ।
धर्मेण हि सहायेन तमस्त्रिति चृष्टरं ॥
एवादेशेऽवउपदेशतदनुशासनं एव-
मुपासितव्यमेवमुपासितव्यं ॥

ॐ शास्त्रिः शास्त्रिः शास्त्रिः । हरिः ॐ ।

इति छितीयस्त्रोऽस्त्रोऽध्यायः ।

त्यक्तुः 'विमुखाः' पराज्ञाखाः सक्षः 'वाक्षवाः' 'याणि'
मृहान् प्रतिगच्छति । 'धर्मः' तु 'त्' 'अनु' अद्वेष
'गच्छति' ॥ 'तायार्' आद्वेषः 'सहायार्थः' 'धर्मः'
'नित्यः' 'शैवः' 'सृष्टिन्नयां' । 'हि' अवधारणे
'धर्मेण' एव 'सहायेन' 'मृहारं' 'तमः' सृष्टिर-
क्तप्रज्ञानं 'त्रिति' अतिक्रमति । अतिक्रम्य च तद-
स्त्रमस्त्रृतमस्त्रोक्तमः । नित्यस्त्रकृत्यमृहारक्तपः पर-
मानकः त्रित्यप्राप्तोत्तीत्यर्थः ॥ 'एवः' 'आदेशः' कर्त्त-
व्यविधिः 'एवउपदेशः' मनुष्योऽतः 'एत्' 'अनु-
शासनः' प्रमाणितमः । 'एत्' यद्योक्तुः 'उपासि-
तव्यः' 'एव उपासितव्यः' पूर्वकृतमः समाप्त्यर्थः ॥

इति छितीयस्त्रोऽस्त्रोऽध्यायः ।

छितीयस्त्रोऽस्त्रोऽध्यायः ।

समाप्त्यस्त्रोऽस्त्रोऽध्यायः ॥

ଧର୍ମବୀଜ୍ୟ

- ୧ ତୁଳବା ଏକମିଦମଗ୍ରାମୀୟ ନାମ୍ୟଙ୍କ କିଳ୍ପ-
ନାମୀୟ । ତଦିହଂ ସର୍ବମୃଜ୍ୟ ।
- ୨ ତଦେବ ଲିତ୍ୟଂ ଜ୍ଞାନମନ୍ତ୍ରଂ ଶିବମାନଙ୍କଂ
ନିରବସବମେକମେବାହିତୀୟଂ ସର୍ବଲିଷ୍ଟ
ସର୍ବବିଂ ବିଚିତ୍ରଶକ୍ତିମତ୍ତେତି ।
- ୩ ଏକସ୍ୟ ତୈୟବୋପାସନ୍ୟା ପାରତିକିମୈ-
ହିକଳ୍ପ ଶୁଭତ୍ଵବତି ।
- ୪ ତନ୍ତ୍ରିନ୍ଦ୍ର ଶ୍ରୀତିତ୍ତନ୍ୟ ପ୍ରିୟକାର୍ଯ୍ୟମାଧମଙ୍କ
ତତ୍ତ୍ଵପ ସନମେବ ।

ଆକ୍ଷପତିଜ୍ଞା

ଓ ଅଦ୍ୟ ଅମୁକଶକେ ଅମୁକ-
ମାସି ଅମୁକ ଦିବସେ ଆକ୍ଷପତିଜ୍ଞା ଗ୍ର-
ହାମି ।

- ୧ ମୃତ୍ତିଶ୍ଵରିପ୍ରେସରକର୍ତ୍ତରି ମୁଦ୍ରିକାରଣେ ସର୍ବଜ୍ଞେ
ସର୍ବବ୍ୟାପିଲି ଫୁର୍ମାନମଙ୍ଗଳେ ନିରବଯବଏକ-
ମାତ୍ରାହିତୀୟେ ପରବର୍କଣି ଶ୍ରୀଜ୍ୟା ତୃପ୍ତିଯ-
କାର୍ଯ୍ୟାଧନେବ ଚ ତତ୍ପାତ୍ମ୍ସ୍ୟାମି ।
- ୨ ସର୍ବତ୍ର୍ଯ୍ୟପରବର୍କେତି ସୂର୍ଯ୍ୟଂ କିଞ୍ଚିତ୍ପାରାଧ୍ୟ-
ସ୍ୟାମି ।
- ୩ ଅରୁଥୋଇ ବିପନ୍ନଶ୍ଚେ ପ୍ରତିଦିବିଂ ସଦା ଚିତ୍ତେ-
କାଏତ୍ତା ତଦା ଆକ୍ଷୟା ଶ୍ରୀତ୍ୟାଚ ପରବର୍କଣି
ମରଃ ସମାଧାସ୍ୟାମି ।
- ୪ ସମ୍ବୂଠାନାୟ ଚ ଯତିଷ୍ୟେ ।
- ୫ ଛୁକ୍ତିଭ୍ୟୋନିବୁଟ୍ଟ୍ୟ ଯତ୍ତବାନ୍ ଭବିଷ୍ୟାମି ।
- ୬ ସଦି ମୋହାର କୁକର୍ମ କିଞ୍ଚିତ୍ କୁତଂ ସ୍ୟାର
ତଦୈକାନ୍ତତତ୍ତ୍ଵାମୁକ୍ତିମୁଦ୍ରିତିନ୍ ନ ପ୍ରମଦି-
ସ୍ୟାମି ।

ଆକ୍ଷପତିଜା

୭ ବରେ ବରେ ଅଛୀଯେ ଚ ତାବୃତ୍ସାରିକ-
ଶୁଭକର୍ମଶି ଆକ୍ଷସମାଜାୟ ଦ୍ୱାସ୍ୟାମି ।

ହେ ପରମାତ୍ମନ ମାଂପ୍ରତି ଏତ୍ୱ-
ପରମଧର୍ମପ୍ରତିପାଲନସାମର୍ଥ୍ୟମର୍ପସ ।

ଓ ଏକମେବାଦ୍ଵିତୀୟ

প্রতিজ্ঞাস্মরণার্থশোকাঃ

যদস্য জগতেজস্ত্বহিতিভজাদিকারণং ।
 অমৃতস্যাচ যজ্ঞলমেকং ত্রুটি সন্মাতৃতং ॥
 প্রীত্যা পরমযা তস্য প্রিয়কার্য্যনিষেবযা ।
 উপাস্যং তত্ত্বযাঁ নাম্যৎ সৃষ্টি কিঞ্চন তত্ত্বিয়া ॥
 যদা কদা প্রতিদিনং নাপমঞ্চেষ রোগবান् ।
 শুক্রাপ্রীতিযুতং চিত্তং সমাধাস্যে তদেখরে ॥
 সদনুষ্ঠাননিরতোবিরতশ্চ তথাইসতঃ ।
 সর্বদাহং ভবিষ্যামি প্রীণমায পরাঞ্চনঃ ॥
 অজ্ঞানাদযদি বামোহাঁ কুর্য্যাকর্ম বিগর্হিতং ।
 তস্মাদ্বিমুক্তিমন্ত্বিষ্ঠন্ত নাচরিষ্যামি তৎ পুরঃ ॥
 প্রতিবর্ষে তথা চৈব মক্ষাহে শুভকর্মণি ।
 দেযং ত্রুটি সমাজায প্রতিজ্ঞাতমিদং অষ্টা ॥

অথ সঙ্কেতব্রক্ষোপাসনঃপ্রকরণঃ ।

ওঁযোদেবোহগ্নি যোহস্ত্ব মোহিতঃ ভূমমাবিবেশ।
ম ওষধীস্ত্ব মোহুমস্তিমু উচৈর দেবায মমোনিমঃ॥

ওঁ সত্যং জ্ঞানমনন্তঃ ব্রক্ষ ।
আনন্দকপমমৃতঃ যদ্বিভাতি ।
শাস্ত্রং শিবমবৈতৎ ॥

সপর্যগাচ্ছুক্রমকায়মত্রগমস্ত্বা-
বিরং শুক্রমপাপবিন্দঃ । কবিশ্র-
মীষী পরিভূঃ স্বযন্ত্র্যাথাতথ্যতো-
থ্রান্ ব্যদধাচ্ছাশ্বতীভ্যঃ সমা-
ভ্যঃ । এতস্মাজ্ঞাবতে প্রাণোমনঃ
সর্বেন্দ্রিযাণিচ । খং বাযুজ্জ্যেতি-
রাপঃ পৃথিবী বিশ্বস্য ধারিণী ।
ভবাদস্যাগ্নিস্তপতি ভবাত্পতি
সূর্যঃ । ভবাদিন্দুশ্চ বাযুশ্চ মৃত্যু-
ধাৰতিপঞ্চমঃ ॥

উক্তশৃঙ্গতিনিষ্পন্নার্থঃ

যঃ পরমেশ্বরঃ পরমাঞ্জা সর্বত্বব্যাপী
 সর্বাবযবচীনঃ সর্বপাপবির্জিতোবিশুদ্ধঃ
 সর্বত্ত্বঃ সর্বানুর্যামী পরাণপরোন্ত্যাঃ স্ব-
 প্রকাশঃ সসর্বাঙ্গ্যঃ প্রজাভ্যোবধোচিত্তং
 শুখাশুখং চিরং বিহিতবান् । তত্ত্বাণ্পর-
 মেশ্বরাণ প্রাণমনসর্বেন্দ্রিয়াণি অকাশ-
 বাযুজ্যোতিঃপ্যঃপৃথিবীভূতানি চ চরাচ-
 রাণি সম্পদ্যন্তে । তস্য প্রশাসনাণ্প অগ্নি-
 শুলতি স্তুর্যস্তপতি মেঘোবর্ধতি বাযুর্ব-
 হতি মৃত্যুঃ সঞ্চরতি যথোপযুক্তং ।

ଶ୍ଲୋକ୍ ।

ଓ ଅମନ୍ତେ ସତେ ତଜ୍ଜଗଂକାରଣୀୟ
 ଅମନ୍ତେ ଚିତେ ସର୍ବଲୋକାଶ୍ରମ୍ୟାୟ ।
 ଅମୋହିଦୈତତତ୍ତ୍ଵାୟ ମୁକ୍ତିପ୍ରଦାୟ
 ଅମୋତ୍ରକ୍ଷଣେ ବ୍ୟାପିନେ ଶାଶ୍ଵତାୟ ॥
 ଅମେକଂ ଶରଣ୍ୟ ଅମେକଂ ବରେଣ୍ୟ
 ଅମେକଂ ଜଗଂପାଳକଂ ସପ୍ରକାଶଂ ॥
 ଅମେକଂ ଜଗଂକର୍ତ୍ତ ପାତୃ ପ୍ରହର୍ତ୍ତ
 ଅମେକଂ ପରଂନିଶଳଂ ନିର୍ବିକଳଂ ॥
 ଡ୍ୟାନାଂ ଡ୍ୟାନଂ ଭୀଷଣଂ ଭୀଷଣାନାଂ
 ଗତିଃ ପ୍ରାଣିନାଂ ପାବନଂ ପାବନାନାଂ ।
 ଅହୋଚେତଃ ପଦାନାଂ ନିଯନ୍ତ୍ର ଅମେକଂ
 ପରେଷାଂ ପରଂ ରକ୍ଷଣ୍ୟ ରକ୍ଷଣାନାଂ ॥
 ବୟନ୍ତ୍ରାଂ ଶ୍ରଵାମୋବୟନ୍ତ୍ରାନ୍ତ୍ରଜାମୋ-
 ବୟନ୍ତ୍ରାଂ ଜଗଂସାକ୍ଷିକପଂ ଅମାମଃ ।
 ସଦେକଂ ନିଧାନଂ ନିରାଲସମୀଶଃ
 ଭବାନ୍ତୋବିପୋତଂ ଶରଣ୍ୟ ବ୍ରଜାମଃ ॥

ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ଅସତୋମା ସନ୍ଦାମୟ ତମଶୋମା ଜ୍ୟୋତି-
ଗମୟ ମୃତ୍ୟୋକ୍ତ୍ୟାହୁ ମୃତ୍ୟ ଗମୟ । ଆବିରାବୀ-
ଶ୍ଚଏଥି । ରୁଦ୍ର ଯତେ ଦକ୍ଷିଣ ମୁଖେ ତେବେ ମାଂ
ପାହି ନିତ୍ୟ ।

ଓ ଏକମେବାହିତୀଯ ।

গাষত্রী

ওঁ ভূবংশঃ তৎসবিতুর্বরেণ্যঃ
 ভর্গদেবস্য ধীর্ঘি ধিযোষোনঃ
 প্রচোদযাঽ ।

‘ওঁ’ ইতি সৃষ্টিচিতি প্রলক্ষকর্তা ‘তৎসবিতুঃ’ তস্য
 সবিতুঃ অগৎপ্রসবিতুঃ প্রেরকস্য সর্কামানাখ অক-
 র্যামিনোদিজ্ঞানানন্দবভৌতস্য ত্রুক্তঃ ‘দেবস্য’ দেয়াত-
 মাঙ্কাকস্য প্রতমেষ্টরস্য ‘হরেণ্যঃ’ দত্তনীয় ‘ভর্গঃ’
 ভর্গঃ চেজাঃ জ্ঞানঃ শক্তিঃ ‘ধীর্ঘি’ ধ্যায়েষ দষ্টঃ।
 ‘ধিযঃ’ দুক্তিমূলীঃ ‘যঃ’ সবিতা ‘নঃ’ অশ্বাকঃ ‘প্রচো-
 দযাঽ’ প্রেরণতি সংকর্মনুষ্ঠানায় । কীমুশোভর্গঃ
 ‘ভূবংশঃ’ সূভূবংশরামিসর্কলোকপ্রকাশকঃ॥

পাঠ্যশ্রতিঃ

ওঁ ব্রহ্মবাদিনোবদ্ধি । যতো-
 বাইমানি ভূতানি জায়স্তে । ষেন
 জাতানি জীবস্তি । যৎ প্রবন্ধ্য-
 তিসংবিশস্তি । তদ্বিজ্ঞাসম্ব
 তদ্বক্ষ । আনন্দাদ্যব খলিমানি
 ভূতানি জায়স্তে । আনন্দেন
 জাতানি জীবস্তি । আনন্দং
 প্রবন্ধ্যতিসংবিশস্তি । যতোবা-
 চোনিবর্তস্তে । অপাপ্য মনসা-
 সহ । আনন্দং ব্রহ্মগোবিষ্঵ান् ।
 ন বিত্তেতি কৃতশ্চন । রঁসোবৈ-
 সঃ । রসং হেবাবং লক্ষণন্দী-

পাঠ্যশুভ্রতিঃ

ত্বতি । কোহেবান্তাং কঃ প্রা-
ণ্যাং । ষদেষআকাশআনন্দোন
স্যাং । এষহেবানন্দবার্তি । ষদা
হৈবেষএতশ্চিমদশ্যহনাঞ্জ্যহনি-
রুক্তেহ নিলয়নেহভয় প্রতিষ্ঠাং
বিস্মতে । অথ সোহভয় গতোভ-
বতি । যতোবাচোনিবর্ত্তন্তে । অ-
প্রাপ্য মনসা সহ । আনন্দং ব্রহ্ম-
গোবিদ্বান् । ন বিভেতি কদাচন ।
ওঁ শাস্তিঃ শাস্তিঃ শাস্তিঃ হরিঃ ওঁ ।

ওঁ ষএকোহঠগোহতধা শক্তিযোগাং দর্শনমেকান
রিহিতাৰ্থোদধাতি । বিচৈতি চাক্ষে দিখযাদৌ ষদেষঃ
সনোবুজ্জা প্রত্যয়া সহ্যনক্ত ।

ইতি সংক্ষেপত্রঙ্গোপাসনাপ্রকরণঃ

८०/८

प्रातःशुभ्र्यु

लोकेश चैतन्यमयाधिदेव मङ्गल
विक्षेपदाङ्गज्ञये । हिताय लोकस्य उव
प्रियार्थं संसारयात्रामनुवर्त्तयिष्ये ।

অশুক্ষশোধন

পৃষ্ঠা	পংক্তি	অশুক্ষ	গুরু
৬	২	ভট্টেয়	ভট্টেয়
১০	১০	পঞ্চমঃ	পঞ্চমঃ
১৪	৬	অস্মাল্লোকাং অস্মাল্লোকাং	
২৭	৬	শ্রোতাংসি	শ্রোতাংসি
১০৩	২	বর্ণত্বব	ধর্ম্মএব

ওঁ তৎসৎ

ব্রাহ্মধর্ম

চতুর্দশী মুহূর্ষে মুদ্রিত
১ আগস্ট ১৯৭২ শক

ପ୍ରଥମଥଣ୍ଡ

— — —

ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ

ବ୍ରଜବାଦିରା ବଲେନ ।

ଯାହା ହିତେ ଏହି ଜୀବ ସକଳ ଉପର
ହୟ, ଉପର ହିଯା ଯାହାର ଦ୍ୱାରା ଜୀବିତ
ରହେ, ଏବଂ ଅନ୍ତକାଳେ ଯାହାକେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୟ
ଓ ସାହାତେ ପ୍ରବେଶ କରିଯା ହିତି କରେ, ତାଙ୍କୁ
ଜାନିତେ ଇଚ୍ଛା କର, ତିନି ବ୍ରଜ ।

ଆନନ୍ଦ ସ୍ଵର୍ଗ ପରବ୍ରଜ ହିତେ ଏହି ଜୀବ
ସକଳ ଉପର ହୟ, ଉପର ହିଯା ଆନନ୍ଦ
ସ୍ଵର୍ଗ ବ୍ରଜ କର୍ତ୍ତ୍ବକ ଜୀବିତ ରହେ, ଏବଂ ଅନ୍ତ-
କାଳେ ଆନନ୍ଦ ସ୍ଵର୍ଗ ବ୍ରଜକେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୟ ଏବଂ
ତାଙ୍କୁ ପ୍ରବେଶ କରିଯା ହିତି କରେ ।

ମନେର ସହିତ ବାକ୍ୟ ଯାହାକେ ନା ପାଇସା ଯାହା ହିତେ ନିରୁତ୍ତ ହୟ, ମେହି ପରତ୍ରଙ୍କେର ଆନନ୍ଦ ସ୍ଵରୂପକେ ଯିନି ଜାନିଯାହେନ, ତିନି ଆର କାହା ହିତେଓ ତଥ ଆଶ ହୟେନ ନା ।

ମେହି ପରମାୟୀ ରୂପ ସ୍ଵରୂପ ତୃପ୍ତିହେତୁ । ମେହି ରୂପ ସ୍ଵରୂପ ପରତ୍ରଙ୍କେ ଲାଭ କରିଯା ଜୀବ ଆନନ୍ଦିତ ହୟେନ ।

କେ ବା ଶରୀରଚେଷ୍ଟା କରିତ, କେ ବା ଜୀ-
ବିତ ଧାରିତ, ଯଦି ଏହି ଆକାଶେ ଆନନ୍ଦ ସ୍ଵ-
ରୂପ ପରମାୟୀ ନା ଧାରିତେନ । ଇନି ଲୋକ
ମନୁଷ୍ୟଙ୍କେ ଆନନ୍ଦ ବିତରଣ କରେନ ।

ସତ୍କାଳେ ସାଧକ ଏହି ଇଞ୍ଜିଯାତୀତ, ନି-
ରବରବ, ଅନିର୍ବିଚନ୍ନୀୟ, ନିରାଧାର, ପରତ୍ରଙ୍କେ
ନିର୍ଭୟେ ଶ୍ରିତି କରେନ, ତଥବ ତିନି ଅଭ୍ୟ
ଆଶ ହୟେନ ।

ମନେର ସହିତ ବାକ୍ୟ ଯାହାକେ ନା ପା-
ଇସା ଯାହା ହିତେ ନିରୁତ୍ତ ହୟ, ମେହି ପରତ୍ର-
ଙ୍କେର ଆନନ୍ଦ ସ୍ଵରୂପକେ ଯିନି ଜାନିଯାହେନ
ତିନି ଆର କଦାପି ତଥ ଆଶ ହୟେନ ନା ।

ଇନି ଏହି ଜୀବେର ପରମ ଗତି, ଇନି ଏହି

ଜୀବେର ପରମ ସମ୍ପଦ, ଇନି ଇହାର ପରମ ଲୋକ, ଇନି ଇହାର ପରମ ଆନନ୍ଦ । ମେହି ପୂର୍ଣ୍ଣାନନ୍ଦ ସ୍ଵରପେର କଳାମାତ୍ର ଆନନ୍ଦକେ ଅନ୍ୟ ଅନ୍ୟ ସମୁଦ୍ରାର ଜୀବ ଉପଭୋଗ କରେ ।

ବିତୀର ଅଧ୍ୟାତ୍ମ

ଏହି ଜଗନ୍ତ ପୁର୍ବେ କିଛୁଇ ଛିଲ ନା । ଏହି ଜଗନ୍ତ ଉପଞ୍ଜି ହଇବାର ପୁର୍ବେ, ହେ ପିଯ ଶିଷ୍ୟ ! କେବଳ ଏକମାତ୍ର ଅଧିତୀର ସଂସକପ ପରାତ୍ମକ ହିଁଲେନ । ତିନି ଜୟବିହୀନ, ମହା-ମାତ୍ରା; ତିନି ଅଜଗ୍ର, ଅମର, ନିତ୍ୟ ଓ ଅଭଗ ।

ତିନି ବିଶ୍ୱ ସୂଜନେର ବିଷୟ ଆଲୋଚନା କରିଲେନ, ଆଲୋଚନା କରିଯା ତିନି ଏହି ସମୁଦ୍ରାଯ ଯାହା କିଛୁ ସୃତି କରିଲେନ ।

ଏହି ପୁରୁଷ ହିତେ ପ୍ରାଣ, ମନ ଓ ସମୁଦ୍ରାଯ ଇତ୍ତିଯ ଏବଂ ଆକାଶ ବାସୁ, ଜ୍ୟୋତି, ଜଳ, ଓ ଭୂମିଶତ ସମନ୍ତ ବନ୍ଧୁର ଆଧାର ଏହି ପୃଥିବୀ ଉପରେ ଛାଇ ।

ଇହାର ଭରେ ଅଧି ପ୍ରକଳିତ ହିତେହେ, ଇହାର ଭରେ ଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ ଉତ୍ସାପ ଦିତେହେ, ଇହାର ଭରେ ମେଘ ବାରିବର୍ଷଣ କରିତେହେ, ବାସୁ ସଙ୍କାଳିତ ହିତେହେ ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁ ସଙ୍କରଣ କରିତେହେ ।

তৃতীয় অধ্যায়

পরত্রক্ষের বিশেষ জ্ঞান লাভার্থে আচার্য সমিধানে শিষ্য গমন করিবেন। সেই জ্ঞানাপন্ন আচার্য উপস্থিতি শিষ্যকে সম্মত শমাস্তি চিন্ত দেখিয়া যে বিদ্যা ধোরা অবিনাশী সত্য স্বরূপ পুরুষকে জ্ঞানাধার তাহার উপদেশ করিবেন।

ঝংগোদ, যজুর্বেদ, সামবেদ, অধর্ববেদ, শিক্ষা, কংপ, ব্যাকরণ, নিরুত্ত, হস্ত, জ্যোতিৰ, এই সমুদ্বার অঙ্গেষ্ঠি বিদ্যা। যদ্বারা অবিনাশী পরত্রক্ষের জ্ঞান প্রাপ্ত হওয়া যায়, তাহাই শ্রেষ্ঠ বিদ্যা।

যিনি জ্ঞানেন্দ্রিয়ের অবিবর, কর্মেন্দ্রিয়ের অতীত, জন্মরহিত, রূপ রহিত, চক্ষুঃ শ্রোতৃ বিহীন; সেই হস্ত পদ শূন্য, জন্ম মৃত্যু বজ্জিত, সর্বব্যাপী, সর্বগত, অতি সুস্থল স্বভাব, ত্রাস রহিত, সর্ব ভূতের

କାରଣ ସ୍ଵର୍ଗପ ପରତ୍ରକାଳେ ବୁଦ୍ଧିମାନ୍ ବ୍ୟାକିରା
ସର୍ବତୋଭାବେ ଦୃଢ଼ି କରେନ ।

ହେ ଗାର୍ଗୀ ! ବ୍ରାହ୍ମଦେଶ୍ରୀ ଯାହାକେ ଅଭି-
ବାଦନ କରେନ, ତିନି ଏହି ଅବିନାଶୀ ବ୍ରକ୍ଷ ।
ତିନି ଶୂଳ ନହେନ, ତିନି ଅଗୁ ନହେନ, ତିନି
ହୁଲ ନହେନ, ତିନି ଦୀର୍ଘ ନହେନ; ତିନି ଅଲୋ-
ହିତ, ଅନ୍ଧେହ, ଅଛାୟ, ଅତମ, ଅବାୟୁ, ଅନା-
କାଶ, ଅସନ୍ଧ, ଅରମ, ଅଗଞ୍ଚ, ଅଚକୁଃ, ଅକର୍ଣ୍ଣ,
ଅବାକ୍; ତିନି ମନ ବିହୀନ, ତେଜ ବିହୀନ,
ଆଗ ବିହୀନ, ମୁଖ ବିହୀନ; କାହାରୁଙ୍ଗ ସହିତ
ତୁମାର ଉପମା ହେବ ନା ।

ଏହି ଅବିନାଶୀ ପରମେଶ୍ୱରେର ଶାସନେ,
ହେ ଗାର୍ଗୀ ! ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ବିଧୃତ ହଇଯାଇଛି
କରିତେହେ ।

ଏହି ଅବିନାଶୀ ପରମେଶ୍ୱରେର ଶାସନେ
ହେ ଗାର୍ଗୀ ! ଚାଲୋକ ଓ ଭୂଲୋକ ବିଧୃତ ହଇ-
ଯା ହିତ କରିତେହେ ।

* ଗାର୍ଗୀ ନାମକ ବ୍ରକ୍ଷଜୀବୀ ଏକ ତ୍ରୀ, ତୁମାର ଆ-
ଚାର୍ଯ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃକ ଉପଦିଷ୍ଟ ହିତେହେନ ।

ଏই ଅବିନାଶୀ ପରମେଷ୍ଠରେର ଶାସନେ
ହେ ଗାର୍ଗ ! ନିମେଷ, ମୁହୂର୍ତ୍ତ, ଅହୋରାତ୍ର, ପଞ୍ଚ,
ମାସ, ଋତୁ, ସତ୍ୟସର, ସମୁଦ୍ରାଯ ବିଧ୍ୟ ହିସ୍ତା
ନ୍ତିତ କରିତେଛେ ।

ଏହି ଅବିନାଶୀ ପରମେଷ୍ଠରେର ଶାସନେ
ହେ ଗାର୍ଗ ! ଅନେକାନେକ ପୂର୍ବ ବାହିନୀ
ପଞ୍ଚିମ ବାହିନୀ ଅନ୍ତି ଥେତ ପରିତ ସକଳ
ହିତେ ବିଃସ୍ତ ହିତେଛେ ।

ହେ ଗାର୍ଗ ! ଯେ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ଅବିନାଶୀ
ପରମେଷ୍ଠରକେ ନା ଜାନିଯା ଯଦି ଓ ବର୍ଜସହତ୍ର
ବ୍ୟସର ଏହି ଲୋକେ ହୋମ ଯାଗ ଉପର୍ଯ୍ୟା କରେ,
ତଥାପି ମେ ହୋଯାଇ ଫଳ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଯ ନା ।

ହେ ଗାର୍ଗ ! ଯେ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ଅବିନାଶୀ
ପରମେଷ୍ଠରକେ ନା ଜାନିଯା ଇହ ଲୋକ ହିତେ
ଅବସ୍ତ ହୁୟେଇ, ତିନି କୃପା ପାତ୍ର ଅତି ଦୀର୍ଘ ।
ଅକ୍ତର ଯିନି ଏହି ଅବିନାଶୀ ପରମେଷ୍ଠରକେ
ଜାନିଯା ଇହ ଲୋକ ହିତେ ଅବସ୍ତ ହୁୟେଇ
ତିନି ତ୍ରାଙ୍ଗଣ ।

ହେ ଗାର୍ଗ ! ଏହି ଅବିନାଶୀ ପରମେଷ୍ଠରକେ
କେହ ଦର୍ଶନ କରେ ନାହି କିନ୍ତୁ ତିନି ସକଳ ଈ

ଦର୍ଶମ କରେନ, କେହ ତାହାକେ ଅଭି ଗୋଚର କରେ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ତିନି ସକଳଇ ଶ୍ରବଣ କରେନ, କେହ ତାହାକେ ମନନ କରିତେ ସମର୍ଥ ହୁଏ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ତିନି ସକଳକେଇ ମନନ କରେନ, କେହ ତାହାକେ ଜୀବତ ହୁଏ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ତିନି ସକଳଇ ଜୀବେନ । ହେ ଗାର୍ଗୀ ! ଆକାଶ, ଏହି ଅବି-ନାଶୀ ପରମେଷ୍ଟରେତେ ଓତ୍ପ୍ରୋତ ଭାବେ ସ୍ୟାଙ୍ଗ ରହିଯାଛେ ।

ଇହାର ଭାବେ ବାହୁ ଅବାହିତ ହଇତେହେ, ଇହାର ଭାବେ କୁର୍ଯ୍ୟ ଉଦୟ ହଇତେହେ, ଇହାର ଭାବେ ଅଧି ପ୍ରଜ୍ଞାଲିତ ହଇତେହେ, ମେଘ ବାରିବ-ର୍ଣ କରିତେହେ, ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁ ସଂଖ୍ୟାରଣ କରିତେହେ ।

ଏହି ପ୍ରାଣ ସ୍ଵର୍ଗପ ପରମେଷ୍ଟରର ଅଧିଷ୍ଠାନ ଅନୁକ୍ରମ ତାହା ହଇତେ ରିଃସ୍ତ ଏହି ସମନ୍ତ ଅନ୍ଧାଶ ଯଥାନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିସ୍ତରମେ ଅବର୍ତ୍ତିତ ରହିଯାଛେ । ତିନି ଉଦୟତ ବଜ୍ରେର ନ୍ୟାଯ ମର୍କା-ଭୟାନକ ହେବେ । ସାହାରା ଏହି ପରମେଷ୍ଟରକେ ଜୀବେନ ତାହାରା ଅମର ହେବେ ।

ଚକ୍ର-ଅଧ୍ୟାତ୍ମ

ଯିନି ଝୋକେର ଝୋଜ, ଅନେର ଅନ, ବା-
କେର ବାକ୍ୟ, ତିନି ପ୍ରାଣେର ପ୍ରାଣ, ଚକ୍ରର ଚକ୍ର
ହୁଁୟେନ ।

ତିନି ଚକ୍ରର ଗମ୍ୟ ନହେନ, ବାକେର ଗମ୍ୟ
ନହେନ ଏବଂ ଅନେରେ ଗମ୍ୟ ନହେନ, ଆମରା
ତ୍ଥାର ସ୍ଵକ୍ଷପ ଜୀବି ନା ଏବଂ ସୁତରାଂ ଇହାଙ୍କ
ଜୀବି ନା ଯେ କି ପ୍ରକାରେ ତ୍ଥାର ଉପଦେଶ
ଦିତେ ହୁଁ । ତିନି ବିଦିତ କି ଅବିଦିତ ତାବୁଂ
ବଞ୍ଚି ହିତେ ଭିନ୍ନ ହୁଁ । ଯେ ସକଳ ପୂର୍ବ ପୂର୍ବ
ଆଚାର୍ୟ ଆମାରଦିଗକେ ବ୍ରଜବିଷୟ ବ୍ୟକ୍ତ
କରିଯା କହିଯାଛେନ ତ୍ଥାରଦିଗେର ସମ୍ବିଧାନେ
ଏହି ପ୍ରକାର ଶୁଣିଯାଛି ।

ଯିନି ବାକେର ବଚନୀୟ ନହେନ, ବାକ୍ୟ ସା-
ହାର ଧାରା ପ୍ରେରିତ ହୁଁ, ତ୍ଥାକେହି ତୁମି
ବ୍ରଜ ବଲିଯା ଜୀବ, ଲୋକେ ଯେ କିନ୍ତୁ ପରିଚିତ

ପଦାର୍ଥେର ଉପାସନା କରେ ତାହା କଥନ ବ୍ରଙ୍ଗ
ନହେ ।

ବ୍ରଙ୍ଗବିଂ ପଣ୍ଡିତଙ୍କ କହେନ, ଲୋକେ
ମନେର ଦ୍ୱାରା ସାହାବେ କରିଲେ ପାରେ ନା,
ଯିନି ମନେର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଭିନକେ ଜୀବେନ, ତାହା-
କେଇ ବ୍ରଙ୍ଗ ବଲିଯା ଜୀବ, ଲୋକେ ଯେ କିଛୁ
ପରିମିତ ପଦାର୍ଥେର ଉପାସନା କରେ ତାହା
କଥନ ବ୍ରଙ୍ଗ ନହେ ।

ଯଦି ଏହିନ ମନେ କର, ଯେ ଆମି ବ୍ରଙ୍ଗକେ
ଶୁଦ୍ଧର କପେ ଜୀବିଯାଇ, ତବେ ନିଶ୍ଚଯ ଭୂମି
ବ୍ରଙ୍ଗର ସ୍ଵର୍ଗପ ଅତି ଅଷ୍ଟାଇ ଜୀବିଯାଇ ।

ଆମି ବ୍ରଙ୍ଗକେ ଶୁଦ୍ଧର କପେ ଜୀବିଯାଇ
ଏହିତ ମନେ କରି ନା । ଆମି ବ୍ରଙ୍ଗକେ ଯେ
ନା ଜାନି ଏମନ୍ତ ନହେ, ଜାନି ଯେ ଏମନ୍ତ ନହେ ।
“ଆମି ବ୍ରଙ୍ଗକେ ଯେ ନା ଜାନି ଏମନ୍ତ ନହେ,
ଜାନି ଯେ ଏମନ୍ତ ନହେ” ଏହି ବାକ୍ୟେର
ମର୍ମ ଯିନି ଆମାରଦିଗେର ମଧ୍ୟେ ବୁଝିଯାଇଛେ,
ତିନି ବ୍ରଙ୍ଗସ୍ଵର୍ଗ ଜୀବେନ ।

ଯାହାର ଏକପ ନିଶ୍ଚଯ ହୁଏ ଯେ ଆମି ବ୍ରଙ୍ଗ
ସ୍ଵର୍ଗକେ ଜାନି ନାହିଁ ତାହାରି ବ୍ରଙ୍ଗକେ ଜାନା

ହଇରାହେ; ଆର ସାହାର ଏକପ ବିଶ୍ଵର ହସ୍ତ
ଯେ ବ୍ରଜ ସ୍ଵର୍ଗ ଜୀବିଯାଇ ତାହାର ବ୍ରଜକେ
ଜାନା ହୁଯ ନାହିଁ । ଉତ୍ତମ ଜୀବିବାନ୍ ବ୍ୟକ୍ତିର
ବିଶ୍ଵାସ ଏହି, ଯେ ଆମି ବ୍ରଜ ସ୍ଵର୍ଗ ଜୀବି
ନାହିଁ; ଯେ ବ୍ୟକ୍ତି ତାନ୍ତ୍ରଶ ଜୀବିବାନ୍ ନହେ, ତା-
ହାରି ଏହି ବିଶ୍ଵାସ, ଯେ ଆମି ବ୍ରଜ ସ୍ଵର୍ଗ ଜୀ-
ବିଯାଇ ।

ଇହ ଲୋକେ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କେ ଜୀବିତେ
ପାରିଲେ ଜୟ ସାର୍ଥକ ହସ୍ତ, ନା ଜୀବିତେ ପା-
ରିଲେ ମହାନ୍ ଅନର୍ଥେର କାରଣ ହସ୍ତ; ଅତଏବ
ବୁଦ୍ଧିମାନ୍ ବ୍ୟକ୍ତିରା ହୃଦାର ଜନମ ସମ୍ମାନ
ବସ୍ତୁତେ ଏକମାତ୍ର ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କେ ଉପଚାଳି
କରିଯା ଇହଲୋକ ହିତେ ଅବସ୍ଥା ହଇଯା ଅ-
ମର ହୁଯେନ ।

পঞ্চম অধ্যায়

এই ব্রহ্মাণ্ডের অন্তর্গত যে কিছু পদাৰ্থ,
সমুদ্রহই পৱনমেৰেৱেৰ আৱা ব্যাপ্য রহি-
ছাছে। পাপ কৰ্ম পরিত্যাগ কৱিয়া ব্ৰহ্মা-
নজ উপভোগ কৱিবে; কাহাৱও ধনে শোভ
কৱিবে না।

পৱনব্ৰহ্ম একস্মাৎ। তিনি অচল, অধৃত
মন হইতেও বেগবান् হয়েন; চকুৱাদি
ইন্দ্ৰিয় সকল সেই অগ্রগামী পৱনব্ৰহ্মকে
প্রাপ্ত হয়েন নাই। তিনি স্থিৱ থাকিয়াও ঐ
ক্রতগামী মন ও ইন্দ্ৰিয় সকলকে অতিক্রম
কৱিয়া গমন কৱেন; তাহাৰ অধিষ্ঠানেতে
বায়ু প্ৰাণিদিগেৱে দেহ চেষ্টা সকল বিধান
কৱিতেছে।

তিনি চলেন, তিনি চলেন না; তিনি
দূৰে আছেন, তিনি নিকটেও আছেন;

ତିନି ସର୍ବ ବନ୍ଦର ଅନ୍ତରେ ଆହେନ, ତିନି
ଏହି ସର୍ବ ବନ୍ଦର ବାହିରୋଡ଼ ଆହେନ।

ସିରି ପରମାଞ୍ଚାତେଇ ସକଳ ବନ୍ଦର ଅବହିତ
ଦେଖେନ ଏବଂ ସକଳ ବନ୍ଦ ତେଇ ପରମାଞ୍ଚାର
ସନ୍ତା ଉପଲବ୍ଧି କରେନ, ତିନି ଆର କାହା-
କେ ଓ କୃଣୀ କରେଇ ଥା ।

ମେହି ପରମାଞ୍ଚା ସର୍ବବ୍ୟାପୀ, ନିର୍ବିଲ, ନିଯବ-
ସବ, ଶିରା ଓ କ୍ଷତ ରହିତ, ପାପଶୁଭ୍ୟ, ପରି
ଶୁଭସଭାବ ହେବେ । ତିନି ସର୍ବଦଶୀ, ଘନେର
ନିଯନ୍ତ୍ରୀ, ତିନି ସକଳେର ଶ୍ରୋଷ ଏବଂ ସ୍ଵପ୍ନକାଶ
ସ୍ଵରୂପ ହେବେ; ତିନି ସର୍ବକାଳେ ପ୍ରଜା ସକଳକେ
ଯଥୋପର୍ଯୁକ୍ତ କଳାକଳ ବିଧାମ କରିତେହେନ ।

ষষ্ঠ অধ্যায়

একাগ্রচিত্ত হইয়া ব্রহ্মকে জানিতে
ইচ্ছাকর । ব্রহ্মজ্ঞানী ব্রহ্মকে প্রাপ্ত হয়েন ।

পরমাত্মা সত্ত্বস্বরূপ, জ্ঞানস্বরূপ ও অ-
নন্দ স্বরূপ হয়েন । যিনি তাঁহাকে আপ-
নার শরীরের পরমাকাশে বুঝিষ্ঠ করিয়া
জানেন, তিনি সেই সর্বজ্ঞ পরমেশ্বরের
সহিত সমুদয় কামনা উপভোগ করেন ।

যিনি সামান্য ক্রপে ও বিশেষ ক্রপে সর্ব
বস্তু জানিতেছেন, ভূলোকে ও স্বর্গলোকে
যাঁহার এই মহিমা, যিনি অমৃত স্বরূপ ও
আনন্দ স্বরূপে প্রকাশ পাইতেছেন, বুঝি-
মান্য ব্যক্তিরা তাঁহাকে জ্ঞান দ্বারা সম্পূর্ণ
ক্রপে দৃষ্টি করেন ।

ব্রহ্মবিদ্ব ব্যক্তিরা মনোক্রপ উজ্জ্বল
কোষ মধ্যে সেই নির্মল, নিরুবরব,

ଜ୍ୟୋତିର ଜ୍ୟୋତି ଶୁଦ୍ଧ ପରମାଞ୍ଚକେ ଉପଲବ୍ଧ
କରେନ ।

ଶୁଦ୍ଧ ତାହାକେ ଅକାଶ କରିବେ ପାରେ ବା
ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ର ତାରା ଓ ତାହାକେ ଅକାଶ କରିବେ
ପାରେ ନା; ଏହି ବିଷ୍ଣୁ ସକଳ ଓ ତାହାକେ
ଅକାଶ କରିବେ ପାରେନା, ତବେ ଏହି ଅଧି
ତାହାକେ କି ଅକାରେ ଅକାଶ କରିବେ ।
ସମସ୍ତ ଜଗৎ ମେହି ଦୀପ୍ୟାନ୍ତ ପରମେଷ୍ଟରେଇ
ଅକାଶ ଦାରୀ ଅନୁପ୍ରକାଶିତ ହଇଯା ଦୀପି
ପାଇତେହେ; ଏହି ସମୁଦ୍ରାର ତାହାର ଅକାଶେ-
ତେହି ଅକାଶିତ ହଇତେହେ ।

ଇନି ସକଳେର ପ୍ରାଣ ସ୍ଵର୍ଗ, ଯିନି ଏହି
ସର୍ବଭୂତେ ଅକାଶ ପାଇତେହେନ; ଜାନୀ
ବ୍ୟକ୍ତି ଇହାକେ ଜାନିଲେ ଆର ଇହାକେ
ଅତିକ୍ରମ କରିଯା କୋନ କଥା କହେନ ନା; ଇନି
ପରମାଞ୍ଚକେ ଝାଡ଼ା କରେନ, ଇନି ପରମା-
ଞ୍ଚାତେ ରମ୍ଭ କରେନ, ଏବଂ ସଂକର୍ମଶୀଳ ହେବେ ।
ଇନିଇ ବ୍ରଙ୍ଗୋପାସକଦିଗେର ମଧ୍ୟେ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ।

ତିନି ମହା ପ୍ରକାଶବାନ୍ ଓ ଅଚିନ୍ତ୍ୟ ସ୍ଵର-
ପ ଏବଂ ଶୁଦ୍ଧ ହଇତେ ଓ ଶୁଦ୍ଧ ହେବେ । ତିନି

ଦୂର ହିତେଓ ବହୁ ଦୂରେ ଆହେନ ଏବଂ ଏହି
ନିକଟେଓ ତିନି ବର୍ଣ୍ଣମାନ ଆହେନ ; ତିନି
ଏଥାମେହି ସାବଧାନ ସଚେତନ ଜୀବଦିଗେର ବୁଝିତେ
ଷିଖି କରେନ ।

ତିନି ଚକ୍ର ପାତ୍ର ନହେନ, ବାକ୍ୟେରିଓ
ଆହୁ ନହେନ, ଏବଂ ଅପରାପର ଇତ୍ତିଥେରିଓ
ଆହୁ ନହେନ, ତପସ୍ୟା ବା ଯଜ୍ଞାଦି କର୍ମ ଦ୍ୱାରା
ତ୍ଥାକେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା ଯାଇନା; ଜାର ଶୁଣି
ଦ୍ୱାରା ସାହାର ଅନ୍ତଃକରଣ ବିଶ୍ଵକ ହୟ, ତିନିହି
ଧ୍ୟାନମୁକ୍ତ ହିଇଯା ନିରବଯବ ପରବ୍ରଙ୍ଗକେ ଉପ-
ଲକ୍ଷି କରେନ ।

সপ্তম অধ্যায়

সকল ঈশ্বরের যিনি পরম মহেশ্বর,
সকল দেবতার যিনি পরম দেবতা, সকল
পতির যিনি পতি, সেই পরাপর অকাশ-
বান्, ও শুভনীয় ভূবনেশ্বরকে আমরা জ্ঞাত
হই ।

তাহার শরীর নাই ও ইঞ্জিয় নাই,
এবং কাহাকেও তাহার সমান বা কাহা-
কেও তাহা হইতে ঝোঁক দেখা যায় না ।
ইঁহার বিচিৎ ও মহত্তী শক্তি সর্বত্র জ্ঞত
হয় এবং জ্ঞান ক্রিয়া ও বলক্রিয়া ইঁহার
স্বাতান্ত্রিক হয় ।

অগতে তাহার কেহ পতি নাই এবং
নিয়ন্তা ও নাই এবং তাহার কোন অবয়ব ও
নাই । তিনি সকলের কারণ ও মনের
অধিপতি ; ইঁহার কেহ জনক নাই ও অধি-
পতি নাই ।

এই পরমেশ্বর বিশ্বকর্ত্তা ও মহাজ্ঞা

हयेन । इनि सकल लोकेर तुदये सर्वदा
सम्यक् कपे हिति करितेहेन । इनि
मनोगत संशर राहित बुद्धि द्वारा दृष्ट हई-
ले प्रकाशित हयेन ; यांहारा एই परमेष्ठ-
त्वरके जावेन, तांहारा अमर हयेन ।

तिमि छैत्येर, तिमि समत वस्तुते निगृह
कपे प्रविष्ट आहेत, तिमि बुद्धि मध्ये ओ
अति सकृष्ट शाने हिति करेन, एवं निष्ठा
हयेन ; बुद्धिमान् व्यक्ति अध्यात्म योग
द्वारा मेहि परम देवताके जाविया हर्ष
शोक हईते मुक्त हयेन ।

तांहारा विशित कपे एই पुरातन
सर्वज्ञेष्ट परब्रह्मके जावेन, यांहारा हीहा-
के आगेर आग, चक्र चक्र, शोत्रेर
ओत्र एवं मनेर अन बलिया जावेन ।

परमेष्ठरके एकहि जाविवेक, इनि
उपज्ञा राहित एवं निष्ठा । एই निर्वल
जग विहीन परमात्मा आकाशेर अतीत,
सर्वापेक्षा महत्, एवं अविनाशी ।

यांहार मियसे अहोरात्र द्वारा महत्-

ମର ପରିବର୍ତ୍ତ ହଇଯା ଆମିତେହେ, ମେହି ଜ୍ୟୋ-
ତିର ଜ୍ୟୋତି, ଅମୃତ, ଏବଂ ସକଳେର ଆୟୁର
କାରଣ ପରାତ୍ମକରେ ଦେବତାଙ୍ଗୀ ମିରତ ଉପାସନା
କରେନ ।

ସକଳିହି ତାହାର ବଶେ ରହିଯାଛେ, ତିବି
ସକଳେର ନିଯନ୍ତ୍ରଣ ଏବଂ ସକଳେର ଅଧିପତି ।
ମାଧ୍ୟ କର୍ମେ ତାହାର ହୃଦୀ ହର ମା ଏବଂ ଅମାଧ୍ୟ
କର୍ମେ ଓ ତାହାର ହୃଦୀ ହର ମା ।

ଇନି ସକଳେର ଈଶ୍ଵର, ଇନି ସମ୍ମତ ବନ୍ଦର
ଅଧିପତି, ଇନି ସର୍ବଭୂତେର ପ୍ରତିପାଲକ, ଇନି
ଲୋକ ଭଙ୍ଗ ନିବାରଣାରେ ମେତୁ ଶ୍ରକ୍ଷପ ହଇଯା
ସମୁଦ୍ରାୟ ଧାରଣ କରିତେହେନ ।

ଇହାତେ ଦୁଃଖୋକ ପୃଥିବୀ ଅନ୍ତରୀକ୍ଷ ଏବଂ
ମନ ଓ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ସମୁଦ୍ରାୟ ଆଶ୍ରିତ ହଇଯା ରହି-
ଯାଛେ । ମେହି ଅନ୍ତିମୀୟ ପରମାତ୍ମାକେ ଜୀବ
ଏବଂ ଅନ୍ୟ ବାକ୍ୟ ସକଳ ପରିତ୍ୟାଗ କର;
ଇନି ଅମୃତ ଲାଭେର ମେତୁ ଶ୍ରକ୍ଷପ ହଇଯା-
ଛେନ ।

ଏହି ପରମାତ୍ମାର ଜୟ ନାହିଁ, ମୃତ୍ୟୁ ନାହିଁ,
ଇନି ସର୍ବଜ୍ଞ । ଇନି କୋନ କାରଣ ହାଇତେ

উৎপত্তি হয়েন নাই এবং আপনিও অন্য
কোম বস্তু হয়েন নাই।

যিনি জ্যোতিশ্চর, যিনি অগু হইতেও
সুস্কারত এবং ঘাঁহাতে লোক সকল ও লো-
কনিবাসী জীব সকল স্থাপিত রাহিয়াছে,
তিনি এই সত্য, তিনি অমৃত, তিনি চিন্ত দ্বারা।
বেধনীয় হয়েন। অতএব হে প্রিয় শিষ্য !
তোমার চিন্ত দ্বারা তাঁহাকে বিন্দু কর।

প্রথম ধনু স্বরূপ, জীবাত্মা শর স্বরূপ,
এবং পরব্রহ্ম লক্ষ্য স্বরূপ; প্রমাদ শূন্য হইয়া
সেই প্রথম ধনুর অবলম্বনেতে জীবাত্মা কৃপ
শর দ্বারা ব্রক্ষকৃপ লক্ষ্যকে বিন্দু করিবেক।
আর যেমন শর লক্ষ্যকে বিন্দু করিয়া তা-
হার মধ্যে প্রবেশ হইয়া তাহার দ্বারা স-
ম্পূর্ণ কৃপে আবৃত হয়, তজ্জপ জীবাত্মা ব্র-
ক্ষকে বিন্দু করিয়া তাঁহার মধ্যে প্রবেশ হই-
য়। তাঁহার দ্বারা সম্পূর্ণ কৃপে আবৃত হই-
বেক।

কঙ্করশূন্য, তপ্ত বালুক। বজ্জিত, সমান
ও শুচি দেশে ; উত্তম জল, উত্তম শব্দ ও

ଆତ୍ମାଦି ହାରୀ ମନୋରମ ହାନେ, ପ୍ରତିବା-
ଦୀର ଅନଭିମୁଖେ; ଓ ସୁମଳ ବାଯୁ ସେବିତ
ବିରଳ ହାନେ ହିତି କରିଯା ପରତ୍ରଙ୍କେ ଚିନ୍ତ
ସମାଧାନ କରିବେକ ।

ବକ୍ଷଃ ଗ୍ରୀବା ଓ ଶିରୋଦେଶ ଉପତ ହାରୀ
ସମଭାବେ ଶରୀର ହାପନ କରିଯା ମନେର ସହି-
ତ ଚକ୍ରରାଦି ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ସମ୍ମାନକେ ଜ୍ଵଲ୍ୟେ ସରି-
ବେଶ ପୂର୍ବିକ ସଂମାରାଣବେର ଭୟାବହ କ୍ରୋତ
ମନକେ ବ୍ରାହ୍ମବ୍ରକ୍ଷପ ଭେଲକେର ହାରୀ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ
ହଇବେକ ।

অষ্টম অধ্যায় ।

সর্বত্রই তাঁহার চক্ষু, সর্বত্রই তাঁহার
মুখ, সর্বত্রই তাঁহার বাহু, সর্বত্রই তাঁহার
পদ বিদ্যমান রহিয়াছে । তিনি মনুষ্যদেহে
বাহু সংযোগ করেন ও পক্ষি শরীরে পক্ষ
সংযোগ করেন, অবিভীক্ষণ পরমেশ্বর ছ্য-
লোক ও ভূলোক সৃষ্টি করিয়াছেন ।

যত লোক আছে সর্বত্র তাঁহার হস্ত
পদ, সর্বত্র তাঁহার মুখ চক্ষু মন্তক এবং
সর্বত্র তাঁহার শ্রোতৃ বিদ্যমান রহিয়াছে ।
তিনি সমস্ত সংসারকে ব্যাপিয়া স্থিতি করি-
তেছেন ।

এই নানা শিরে। মুখ গৌব বিশিষ্ট পর-
মেশ্বর সর্বজীবের বুক্তিতে অবস্থিত আছে-
ন, সেই ঈশ্বর সর্বব্যাপী সুতরাং সর্বগত
এবং তিনি মঙ্গল স্বরূপ হয়েন ।

তাঁহার হস্ত নাই উধাপি তিনি গ্রহণ

କରେନ, ତୀହାର ପଦ ନାହିଁ ତଥାପି ତିନି ଗମନ କରେନ, ତୀହାର ଚକ୍ର ନାହିଁ ତଥାପି ତିନି ଦୃଢ଼ି କରେନ, ଏବଂ ତୀହାର କର୍ଣ୍ଣ ନାହିଁ ତଥାପି ତିନି ଅବସ୍ଥ କରେନ । ତିନି ଯାବନ୍ ବେଦ୍ୟ ଏବୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଜ୍ଞାନେନ କିନ୍ତୁ ତୀହାର କେହ ଜ୍ଞାନାତ୍ମକ ନାହିଁ; ଜ୍ଞାନିରା ତୀହାକେ ସକଳେର ଆପି ଓ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ମହାନ୍ କରିଯା ବଲିଯାଛେ ।

ଯଥିନ ତାବନ୍ ପ୍ରାଣି ନିଜାତେ ଅଭିଭୂତ ଥାକେ ତଥିନ ଯିନି ଜାଗରତ ଧାକିଯା ସକଳେର ପ୍ରୟୋଜନୀୟ ନାନା ଅର୍ଥ ନିର୍ମାଣ କରିତେ ଥାକେନ, ତିନିଇ ପରିଶ୍ଵର ତିନି ବ୍ରକ୍ଷ ତିନିଇ ଅମୃତ କ୍ରପେ ଉତ୍ତର ହେଯେନ; ତୀହାତେଇ ଲୋକ ସକଳ ଆଶ୍ରିତ ହିଁଯା ରହିଯାଛେ, କେହ ତୀହାକେ ଅତିକ୍ରମ କରିତେ ପାରେ ନା ।

ପ୍ରମାଣ୍ମା ସୁକ୍ଷମତମ ବନ୍ଦ ହିତେ ଓ ସୁକ୍ଷମ, ଏବଂ ମହାତମ ବନ୍ଦ ହିତେ ଓ ମହେ । ତିନି ପ୍ରାଣି ଗଣେର ହଦୟେ ବାସ କରେନ । ବିଗତ ଶୋକ ବ୍ୟକ୍ତି ମେହି ତୋଗୁାଭିଲାଷ ବର୍ଜିତ ଈଶ୍ୱରଙ୍କେ ଓ ତୀହାର ମହିମାକେ ତୀହାରଇ ପ୍ରସାଦେ ଦୃଢ଼ି କରେନ ।

যিনি এক মাত্র, সকলের নিষ্ঠা, এবং
সর্বভূতের অঙ্গরাঙ্গ। এবং যিনি এক কপকে
বহু প্রকার করেন, তাঁহাকে যে সকল জ্ঞা-
নিয়া স্বীয় আয়াতে সাক্ষাৎ দৃষ্টি করেন,
তাঁহারদিগেরই নিত্য সুখ হয়, অপর ব্য-
ক্তিদিগের তাহা কদাপি হয় না।

যিনি তাৰৎ অনিত্য বস্তুৰ মধ্যে কেবল
এক মাত্র নিত্য ও তাৰৎ সচেতনেৰ কেবল
এক মাত্র চেতন কৰ্ত্তা, একাকী যিনি সক-
লেৰ কামনা পূৰ্ণ কৱিতেছেন, তাঁহাকে যে
সকল জ্ঞানিয়া স্বীয় আয়াতে সাক্ষাৎ দৃষ্টি
করেন তাঁহারদিগেরই নিত্য শান্তি হয়, অ-
পর ব্যক্তিদিগের তাহা কদাপি হয় ন।।

যে সময়ে এখানে সমুদ্রায় হৃদয় গ্রন্থি
নষ্ট হয় তখনই জীব অমুল হয়েন; এতাৰ-
আত্ম উপদেশ জানিবে।

ନବମ ଅଧ୍ୟାଯ ।

ଛଇ ଶୁଦ୍ଧର ପକ୍ଷ୍ୟକୁ ପକ୍ଷି ଏକ ହୃଦୟ
ଅବଲମ୍ବନ କରିଯାଇଛେ, ତୀହାରୀ ସର୍ବଦା
ଏକତ୍ର ଥାକେନ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ପରମ୍ପରେର ସଥା;
ତଥିଦେ ଏକଟି ମୁଖେତେ ଫଳ ଭୋଜନ କ-
ରେନ, ଅନ୍ୟ ନିରଶନ ଥାକିଯା କେବଳ ଦର୍ଶନ
କରେନ ।

ଜୀବ ଶରୀର ମଧ୍ୟେ ନିମ୍ନ ରହିଯା ଏହି
ଦୀନ ଭାବେ ମହମାନ ହିଁଯା ସର୍ବଦାଇ ଶୋକ
କରିତେ ଥାକେ, କିନ୍ତୁ ଯଥିନ ସର୍ବସେବ୍ୟ ସଂମା-
ରାତୀତ ଈଶ୍ଵର ଓ ତୀହାର ମହିମାକେ ଦେଖିତେ
ପାଇ ତଥିନ ତାହାର ଆର ଶୋକ ଥାକେ ନା ।

ସତ୍କାଳେ ଜ୍ଞାନାପନ ସାଧକ ସ୍ଵପ୍ନକାଳକ
ବିଶେର କର୍ତ୍ତା ଓ ନିଯନ୍ତ୍ରଣ ଏବଂ କାରଣ ସ୍ଵର୍ଗପ
ପୂର୍ବ ବ୍ରଜକେ ଦୃଶ୍ୟ କରେନ, ତଥିନ ତିନି ପାପ
ପୁଣ୍ୟ ପରିତ୍ୟାଗ ପୂର୍ବିକ ନିର୍ଜିପ୍ତ ହିଁଯା ପ-
ବମ ସାମ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବେନ । ବୁଦ୍ଧିମାନ ବ୍ୟକ୍ତି

ମହାନ୍ ଓ ସର୍ବବ୍ୟାପୀ ପରମାତ୍ମାକେ ଜୀବିଯା
ଆର ଶୋକ କରେନ ତ୍ରା ।

ଯିନି ସେଇ ଛାଯା ରହିତ ଶରୀର ରହିତ
ଲୋହିତାଦି ଗୁଣ ରହିତ ପରିଶ୍ଵର ଅବିନାଶୀ
ପରମାତ୍ମାକେ ଜାନେନ ତିନି ସେଇ କ୍ଷୟ ଶୂନ୍ୟ
ପରବ୍ରକ୍ଷକେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁୟେନ ।

ପରମେଶ୍ଵର ଚକ୍ରର ଅଗୋଚର, କର୍ମେତ୍ତିତ୍ତ-
ଯେର ଅଗ୍ରାହ୍ ଏବଂ ଅବ୍ୟବହାର୍ୟ ହୁୟେନ ।
ତିନି କୋନ ଲକ୍ଷଣ ଦ୍ୱାରା ଗମ୍ୟ ନହେନ, କୋନ
ଶ୍ଵର ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟପଦେଶ୍ୟ ନହେନ, ତିନି ଅଚିନ୍ତ୍ୟ ।
এକ ଆଜ୍ଞା ପ୍ରତ୍ୟରହି ତାହାର ଅନ୍ତିତ୍ଵର ପ୍ର-
ତି ପ୍ରମାଣ ହଇଯାଛେ । ତିନି ସମୁଦ୍ରାର ସଂସାର
ଧର୍ମେର ଅତୀତ; ତିନି ଶାନ୍ତ, ମଞ୍ଜଳସ୍ଵରପ ଏବଂ
ଅବ୍ରତୀୟ ।

ସର୍ବାପେକ୍ଷା ଅନ୍ତରତର ଯେ ଏହି ପରମାତ୍ମା,
ଇନି ପୁରୁ ହିତେ ପ୍ରିୟ, ବିଭୁ ହିତେ ପ୍ରିୟ,
ଆର ଆର ତାବୁ ବଞ୍ଚି ହିତେ ପ୍ରିୟ ।

ଯେ ବ୍ୟକ୍ତି ପରମାତ୍ମା ଅପେକ୍ଷା ଅନ୍ୟକେ
ପ୍ରିୟ କରିଯା ବଲେ, ତାହାକେ ଯେ ବ୍ରଙ୍ଗୋପାସକ
ବଲେନ, ଯେ ତୋମାର ଯେ ପ୍ରିୟ, ସେ ବିନାଶ

ପାଇବେ, ତାହାର ଏଥକାର ସଲିବାର ଅଧିକାର ଆହେ; ବାସ୍ତବିକତା ତିନି ସାହା ସଲେନ ତାହାଇ ହୁଏ ।

ପରମାଞ୍ଚାକେଇ ପ୍ରିୟ କଟପେ ଉପାସନା କରିବେକ । ଯିରି ପରମାଞ୍ଚାକେ ପ୍ରିୟକଟପେ ଉପାସନା କରେନ, ତାହାର ପ୍ରିୟ କଥନତ ମରଣ ଶୀଳ ହୁଏ ନା ।

ପରମାଞ୍ଚାର ଦର୍ଶନ, ଝବନ ମନ୍ଦିର ଓ ନିଦିଧ୍ୟାସନ କରିବେକ ।

ମେହେ ଏହି ଯେ ପରମାଞ୍ଚା, ଇନି ସକଳ ଭୂତେର ଅଧିପତି ଏବଂ ସର୍ବଭୂତେର ରାଜ୍ଞୀ ।

ଯେମନ ବ୍ୟକ୍ତକେର ନାଭିଦେଶେ ଓ ନେମିଦେଶେ ଅର ସମୁଦ୍ର ସମର୍ପିତ ଥାକେ, ମେହେକଟ ଏହି ପରମାଞ୍ଚାତେ ସକଳ ଭୂତ ଓ ସକଳ ଦୈବତା, ସକଳ ଲୋକ, ସକଳ ପ୍ରାଣ, ଏହି ସମୁଦ୍ରାଯ ଜୀବ ସମର୍ପିତ ହଇଯା ରହିଯାଛେ ।

ଆମି ନମକାର ପୂର୍ବକ ତୋମାରଦିଗେର ସ୍ତର କର୍ତ୍ତା ଚିରକୁଳ ପରତ୍ରକେର ସମାଧି କରି । ହେ ଅନାଦିମହ ପରମାଞ୍ଚନ ତୁମି ସର୍ବଜ ବ୍ୟାପ୍ତ ହଇଯା ରହିଯାଇ, ତୋମା ହଇ

ତେ ଏହି ସମୁଦ୍ରାର ଭୂବନ ଉପରେ ହିଲାଛେ ।

ଏଥାବେ ଧାକିଯାଇ ଆମରା ତୀହାକେ ଜୀନିଯାଇଛି ; ଯଦି ଆମରା ତୀହାକେ ନା ଜୀ-
ନିତେ ପାରିତାମ ତବେ ମହା ବିବାଶ ପ୍ରାପ୍ତ
ହିତାମ । ଯାହାରା ଏହି ପରବ୍ରକ୍ଷକେ ଜୀନେବେ
ତୀହାରା ଅମର ହୟେନ, ତଣ୍ଡିମ ଆର ସକଳେଇ
ଦୁଃଖ ପାଇ ।

ଯିନି କାରଣେର କାରଣ ତିନି କପ ହୀନ
ଓ ମିରାମୟ । ଯାହାରା ଏହି ପରବ୍ରକ୍ଷକେ ଜୀ-
ନେବେ ତୀହାରା ଅମର ହୟେନ, ତଣ୍ଡିମ ଆର
সକଳେଇ ଦୁଃଖ ପାଇ ।

ଯିନି ବିଶ୍ଵକାର୍ଯ୍ୟର କାରଣ ମହାର ପରବ୍ରକ୍ଷ
ଏବଂ ଯିନି ସର୍ବଭୂତେର ଶରୀରେ ଗୃଢ କପେ
ଶ୍ଵିତ କରିତେହେନ ଆର ଯିନି ଏକାକୀ ବିଶ୍ଵ
ସଂସାରକେ ପରିବେଷ୍ଟନ କରିଯା ରହିଯାଛେନ,
ସେହି ଈଶ୍ଵରକେ ଜୀନିଲେ ଲୋକ ସକଳ ଅମର
ହୟ ।

ତୀହାର ସାରା ସକଳ ଈଶ୍ଵରେର ଶ୍ରୀ
ପ୍ରକାଶ ପାଇ କିନ୍ତୁ ତିନି ସ୍ଵର୍ଗ ସକଳ ଈଶ୍ଵର
ବିବରିତ । ତିନି ସକଳେର ପ୍ରଭୁ, ସକଳେର

୧ ୬୫

ଆଜ୍ଞାଧର୍ମ

୨୯

ଇଶ୍ଵର, ମକଳେର ଆତ୍ମଯ ଓ ମକଳେର ମୁହଁ ।

ଏହି ମହାନ୍ ପୁରୁଷ ମକଳେର ଅଭ୍ୟ । ଏହି
ପରିଶୁଦ୍ଧ ଜ୍ଞାନ ସ୍ଵକପ ଅବିନାଶୀ ଇଶ୍ଵର
ମୁନିର୍ମଳ ଶାସ୍ତ୍ରିର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଧର୍ମର ପ୍ରସରକ
ହେଯନ ।

দশম অধ্যায় ।

যিনি ওঙ্কারের প্রতিপাদ্য তিনি ব্রহ্ম।
সকল দেবতারা ইঁহার পূজা আহরণ ক-
রিতেছেন।

জগতের মধ্যাহ্নিত পূজনীয় পরমাত্মা-
কে সমুদ্দায় দেবতারা নিয়ত উপাসনা করি-
তেছেন।

ওঙ্কার প্রতিপাদ্য পরব্রহ্মকে ধ্যান
কর এবং নির্ধিষ্টে তোমরা অজ্ঞান তিমির
হইতে উত্তীর্ণ হও। জ্ঞানী ব্যক্তি ওঙ্কার
সাধনা দ্বারা সেই শান্ত, অজ্ঞ, অমর, অ-
ভয় নিরতিশয় ব্রহ্ম প্রাপ্ত হয়েন।

সেই জগৎ প্রসবিতা পরম দেবতার
বরণীয় জ্ঞান ও শক্তি ধ্যান করি, যিনি আ-
মারদিগকে বুঝি বৃত্তি সকল প্রেরণ করি-
তেছেন।

ব্রহ্ম আমাকে পরিত্যাগ করেন নাই

ଆମି ଯେନ ତୋହାକେ ପରିତ୍ୟାଗ ମା କରି ।
ତିନି ଆମାକର୍ତ୍ତକ ସର୍ବଦା ଅପରିତ୍ୟାକ ଧା-
ରୁନ ।

ତୋମାରଦେର ମୃତ୍ୟୁ ପୀଡ଼ା ନା ହଉକ, ଏହି-
ଯୁକ୍ତ ମେହି ବେଦ୍ୟ ପୁରୁଷକେ ଜାନ ।

ଯେ ଅକାଶବାନ୍ ପୁରୁଷ ଅଧିତେ, ଯିନି
ଜଲେତେ, ଯିନି ବିଶ୍ୱ ସଂସାରେ ଅବିଷ୍ଟ ହଇଯା
ଆଛେନ ; ଯିନି ଓସଧିତେ ଯିନି ବନମ୍ପାତିତେ
ଶିତି କରିଛେନ ; ମେହି ଦେବତାକେ ବାର
ବାର ନରକାର କରି ।

একাদশ অধ্যায়।

যাঁহাতে শব্দ নাই, স্পর্শ নাই, ক্রপ নাই,
রস নাই, গন্ধ নাই; যাঁহার কোন ক্ষয় নাই;
যিনি অনাদি, অনন্ত, ও সকল প্রকার মহৎ
পদাৰ্থ হইতে মহৎ এবং নিত্য ও নির্বিকাৰ;
তাঁহাকে জানিয়া জীব মৃত্যু মুৰৰ হ-
ইতে প্রমুক্ত হয়।

এই পরমাঞ্জা সর্বভূতেতে প্রকল্প রহি-
য়াছেন, এ প্রমুক্ত তিনি প্রকাশ পাইবেন
ন। । সুক্ষমদশা পণ্ডিতেরা একনিষ্ঠ সুক্ষম
বুদ্ধি দ্বারা তাঁহাকে দৃষ্টি করেন।

অনেক উত্তম বচন দ্বারা, বামেধা দ্বারা
অধৰা বহুগ্রন্থ দ্বারা তাঁহাকে জানা যায়
না; যে সাধক তাঁহাকে প্রার্থনা কৰে, সেই
তাঁহাকে পায়; পরমাঞ্জা একপ সাধকের
সন্ধিধানে আস্ত্রস্বক্রপ প্রকাশ কৰেন।

হে জীব সকল! উপাস কৰ, অজ্ঞান নিষ্ঠা
হইতে জাগ্রত হও, এবং উৎকৃষ্ট আচার্যের

ନିକଟ ସାଇୟା ଜୀବ ଲାଭ କର ! ପଣ୍ଡିତେରା
ଜୀବ ପଥକେ ଶାନ୍ତିକୁ ଦୂରଧାରେର ନ୍ୟାୟ ଦୁର୍ଗମ
କରିଯା ବଲିଯାଛେ ।

ମେହି ଯେ ଏହି ବ୍ରକ୍ଷ, ଇହାର ଆର କୋନ
ପୂର୍ବ କାରଣ ନାହିଁ, ଇନ୍ତି ଅମ୍ଭତ ଓ ଅଭ୍ୟାସ ।
ଶାନ୍ତିଚିନ୍ତା ହଇୟା ଇହାର ଉପାସନା କରି-
ବେଳ ।

দ্বাদশ অধ্যায় ।

অবিতীয় পরমাত্মা বৃক্ষের ন্যায় স্তুতি
রহিয়া আপনার স্থপ্রকাশ মহিমাতে স্থিতি
করিতেছেন । সেই পূর্ণসুরূপ পরত্রক
দ্বারা । এই সমস্ত জগৎ পূর্ণ রহিয়াছে ।

হে প্রিয় ! যেনন পাঞ্চ সকল তাহার-
দিগের বাস স্থান দৃক্ষেতে স্থিত করে, ত-
জগ সন্তুষ্য পদার্থ পরমাত্মাতে স্থিতি
করিতেছে ।

এক যে পরনেশ্বর, তিনি সর্বভূতেতে
প্রচল ভাবে স্থিতি করিতেছেন, তিনি সর্ব-
ব্যাপী ও সকলের অহর্যামী । তিনি
তাবৎ কার্য্যের অধ্যক্ষ, তিনি সর্ব ভূতের
আশ্রয়, তিনি সকলের সাক্ষী, জ্ঞান স্বরূ-
প, ও সঙ্গ রহিত এবং সৃষ্টি পদার্থে যে
সমস্ত গুণ আছে, তাহার কিছুই স্থানাতে
নাই ।

ଶୁଦ୍ଧ୍ୟ ସେମନ ଉଚ୍ଚ, ଅଧ, ତିର୍ଯ୍ୟକ, ସମୁଦ୍ରାର
ଦିକ୍ ପ୍ରକାଶ କରିଯା ପ୍ରକାଶ ପାରେନ, ଅଛି-
ତୀର ଏକ୍ସର୍ଯ୍ୟବାନ୍ ବିଶ ପ୍ରକାଶକ ଜଗନ୍ କାରଣ
ବରଣୀର ପରମେଷ୍ଠର ମେଇ କୃପ ପ୍ରକାଶ ପାଇ-
ତେହେନ । ଏକାକୀ ତିନି ସର୍ବଭୂତେ ତାହା-
ରଦିଗେର ଶ୍ରୀ ତାବ ସକଳ ମିମୋଜନ
କରିତେହେନ ।

କି ଉଚ୍ଚଦେଶେ, କି ତିର୍ଯ୍ୟକ କି ମଧ୍ୟଦେଶେ,
କୋଥାଓ ତାହାକେ କେହ ଗ୍ରହ କରିଲେ
ପାରେ ନାହିଁ । ତାହାର ପ୍ରତିମା ନାହିଁ, ତାହାର
ନାମ ସହମ୍ୟ ।

ତାହାର ସ୍ଵର୍ଗ ଚକ୍ର ଗୋଚର ନହେ, ଶୁତ-
ରାଂ କେହ ତାହାକେ ଚକ୍ର ଦ୍ୱାରା ଦେଖିଲେ
ପାଯିନା । ତିନି ମମୋଗତ ସଂଶୟ ରହିଲେ
ବୁଝି ଦ୍ୱାରା ଦୃଷ୍ଟ ହିଲେ ପ୍ରକାଶିତ ହରେନ;
ଯାହାରା ହିଁହାକେ ଏହ ପ୍ରକାରେ ଜୀବେନ, ତାହାର
ଦ୍ୱାରା ଅମର ହେଯେନ ।

ଶୁନିବାର ଉପାଯ ଅଭାବେ ଅବେକେ ଯେ
ପରତ୍ରକେ ଆଶ୍ରମ ହେଯନା, ଅନେକେ ଶ୍ରବଣ କ-
ରିଯା ଓ ଯାହାକେ ଜୀବିତେ ପାରେ ନା, ତାହାର

ଜୀବ ଉପଦେଶ କରିତେ ପାରେ ଏହାର ବକ୍ତା
ଅତି ଛାନ୍ତି, ଓ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିମ୍ନଗ୍ରେ ସ୍ୟାତି ଦେଇ
ତାହାକେ ଲାଭ କରିତେ ପାରେ । ନିମ୍ନଗ୍ରେ
କପେ ଅନୁଶିଷ୍ଟା ହଇଯାଛେ, ଏହାର ଜୀତାଓ
ଛାନ୍ତି ।

ଅଞ୍ଚ ବୁଝି ଲୋକ ସକଳ ବହିର୍ବିଷୟରେ ତେହି
ଆସନ୍ତ ହଇଯା ମୃତ୍ୟୁର ବିତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ପାଶେ ବର୍ଜ
ହସି । ଏହି ହେତୁ ସୀର ସ୍ୟାତି ସକଳ ନିତ୍ୟ ଅ-
ମୃତସ୍ଵର୍ଗକେ ଜୀବିଯା ସଂମାରେର ତାବେ ଅନିତ୍ୟ
ପଦାର୍ଥର ମଧ୍ୟେ କିଛୁଇ ପ୍ରାର୍ଥନା କରେନ ନା ।
ଯାହାର ଘାରା ଆମି ଅମର ନା ହଇ, ତା-
ହାତେ ଆମି କି କରିବ । ହେ ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟ !
ଆସନ୍ତ କର୍ମ ହିତେ ଆମାକେ ମେ କର୍ମେ ଲାଇ-
ଯା ଥାଓ, ଅଞ୍ଜକାର ହିତେ ଆମାକେ ଜ୍ୟୋ-
ତିତେ ଲାଇଯା ଥାଓ ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁ ହିତେ ଆମା-
କେ ଅମୃତତେ ଲାଇଯା ଥାଓ ; ଆମାର ନିକଟ
ପ୍ରକାଶିତ ହାଓ, ହେ ରତ୍ନ ! ତୋମାର ଯେ ପ୍ର-
ସମ ମୁଖ ତାହାର ଘାରା ଆମାକେ ସର୍ବଦା
ରଙ୍ଗକା କର ।

ଅଧ୍ୟାବ

ସତ୍ୟରେ ଜୟ ହୁଯ, ମିଥ୍ୟାର ଜୟ ହରନା । ସତ୍ୟ କଥନ ଦ୍ୱାରା, ମନେର ଏକାଗ୍ରିତା ଦ୍ୱାରା, ସମ୍ୟକ୍ ଦ୍ୱାରା ଦ୍ୱାରା ଏହି ପରମାଜ୍ଞାକେ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଇଯା ଯାଇ । ଝରି ସକଳ ଏହି ସମସ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ତୃପ୍ତ ଚିତ୍ତ ହେଇଯା ସତ୍ୟରେ ପରମ ଆଶ୍ରଯ ସ୍ଵକପ ପରତ୍ରକେ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଯେନ ।

ଅକାଶବାନ୍, ନିରବଯବ, ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଵକପ, ସକଳେର ବାହିରେ ଓ ଆଛେନ ଏବଂ ସକଳେର ଅନ୍ତରେ ଓ ଆଛେନ ଏବଂ ଜନ୍ମ ରହିତ, ତୀର୍ଥାର ପ୍ରାଣ ଓ ନାହିଁ ଏବଂ ମନ ଓ ନାହିଁ ; ଯତ୍ନଶୀଳ ନିଷ୍ପାପ ଜ୍ଞାନି ସକଳ ଧୀହାକେ ଦୃଷ୍ଟି କରେନ ।

ଯିନି ଦେବତାଦିଗେର ଅବିପତ୍ତି, ଧୀହାତେ ଲୋକ ସକଳ ଆଶ୍ରିତ ହେଇଯା ରହିଯାଛେ, ଯିନି ଏହି ସ୍ଵିପଦ ଓ ଚତୁର୍ପଦ ତାବଂ ଜନ୍ମଦିଗକେ ଶାଶନେ ରାଖେନ, ତିନି ଏହି ଜନ୍ମରହିତ ମହାନ୍ ଆତ୍ମା ।

এই পরমাঞ্চাকে কেহ দর্শন করে নাই,
কিন্তু তিনি সকলই দর্শন করেন ; কেহ তাঁ-
হাকে শ্রদ্ধা গোচর করে নাই, কিন্তু
তিনি সকলই শ্রদ্ধণ করেন ; কেহ তাঁহাকে
মনন করিতে সমর্থ হয় নাই, কিন্তু তিনি
সকলই মনন করেন ; কেহ তাঁহাকে জ্ঞাত
হয় নাই, কিন্তু তিনি সকলই জানেন ।

ইহা নহে, ইহা নহে, এই প্রকার সেই
এই পরমাঞ্চার নির্দেশ ; তিনি ইন্দ্রিয় ও
মনের আহ নহেন, সুতরাং কেহ তাঁহাকে
গ্রহণ করিতে পারে না ।

সেই এই পরমাঞ্চা সকলের নিয়ন্ত্রণ ও
সকলের অধিপতি ; তিনি এই জগতে যে
কিছু পদার্থ আছে, সমুদ্বায়েরই শাসন
করেন ।

শ্রবীরের পরম উৎকৃষ্ট স্থানে বুক্ষিমধ্যে
ছুই জন প্রবিষ্ট হইয়া রহিয়াছেন ; তন্ম-
ধ্যে এক জন শ্বকৃত কর্ম ফল ভোগ করেন,
আর এক জন সেই ফল প্রদান করেন । ত্রুক্ত-
বিং ব্যক্তি সকল তাঁহারদিগকে ছায়া ও

ଆତପେର ନ୍ୟାୟ ପରମ୍ପରା ତିଲ୍ଲ କରିଯା ବଲେନ,
ଆର ପଞ୍ଚାପି ଓ ତ୍ରିଗାଚିକେତ କର୍ମିରାଓ
ଏହି ଅକାର କହିଯା ଥାକେନ ।

চতুর্দশ অধ্যায়

যিনি মহান् তিনি সুখস্বরূপ, কুত্রপদাৰ্থে সুখ নাই। মহান् পদাৰ্থই সুখস্বরূপ, অতএব তাহাকেই জানিতে ইচ্ছা কৱিবেক।

শিষ্য জিজ্ঞাসা কৱিলেন, হে উগবন ! তিনি কোথায় প্রতিষ্ঠিত আছেন ? আচার্য উত্তর কৱিলেন, তিনি আপনার মহিমাতেই প্রতিষ্ঠিত আছেন।

তিনি অধোতে তিনি উর্জুতে তিনি পশ্চাতে তিনি সম্মুখে তিনি দক্ষিণে তিনি উত্তরে। তিনি ভূত ভবিষ্যতের নিরস্তা ; তিনি অদ্য আছেন, পরেও ধাকিবেন।

যিনি এক এবং বর্ণহীন এবং যিনি প্রজাদিগের প্রয়োজন জানিয়া বছ প্রকার শক্তিযোগে বিবিধ কাম্যবস্তু বিধান কৱিতেছেন, সমুদায় ব্রহ্মাণ্ড আদ্যস্তমধ্যে যাঁহাতে ব্যাপ্ত হইয়া রহিয়াছে, তিনি দীপ্যমান পরমেশ্বর। তিনি আমার দিগকে শুভ বৃক্ষ প্রদান কৰিন।

ତିନି ସଂସାର କାଳ ଏବଂ ସାକାର ବସ୍ତୁ
ସମୁଦ୍ରାୟ ହିତେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଏବଂ ସୁତ୍ରାଂ ଭିନ୍ନ,
ଯାହା କର୍ତ୍ତ୍ତକ ଏହି ପ୍ରପଞ୍ଚ ସଂସାର ପରିବର୍ତ୍ତିତ
ହିତେହେ । ତିନି ଧର୍ମର ଆକର୍ଷ, ପାପେର
ଶାସ୍ତ୍ର, ଉତ୍ସର୍ଜ୍ୟର ସ୍ଵାମୀ; ମେହି ସକଳେର ଆ-
ଅନ୍ତ, ଅମୃତ, ବିଶ୍ୱର ଆଶ୍ରୟକେ—ମେହି ମଙ୍ଗଳ
ସ୍ଵର୍ଗ ବିଶ୍ୱର ଏକ ମାତ୍ର ପରିବେଷ୍ଟାକେ ଜୀ-
ନିଯା ଜୀବ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶାନ୍ତି ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ ।

ତିନି ବିଶ୍ୱକର୍ତ୍ତା, ବିଶ୍ୱବେତ୍ତା, ମଙ୍ଗଳ ଆ-
ଜୀବ କାରଣ ଏବଂ ପ୍ରଜ୍ଞାବାନ୍, କାଲେର କର୍ତ୍ତା,
ଶ୍ରଦ୍ଧାବାନ୍ ଓ ସର୍ବଜ୍ଞ । ତିନି ଜଡ଼ କି ଜୀବ
ତାବତେର ପ୍ରତିପାଲକ, ସର୍ବ ଗୁଣେର ମହେଶ୍ୱର,
ଏବଂ ସଂସାରେର ଶ୍ରଦ୍ଧି ବନ୍ଧ ଓ ମୋକ୍ଷର
ହେତୁ ।

ତିନି ଚିତ୍ତନ୍ୟମୟ, ମରଣଧର୍ମରହିତ, ଏବଂ
ସର୍ବସ୍ଵାମୀ କପେ ସମ୍ୟକ୍ ଶ୍ରଦ୍ଧି କରିତେହେନ;
ତିନି ପ୍ରଜ୍ଞାବାନ୍, ସର୍ବତ ଗାର୍ମୀ ଏବଂ ଏଟି ଜଗ-
ତେର ପ୍ରତିପାଲକ । ଯିନି ଏହି ଜଗିଥିକେ ନିତ୍ୟ
ନିଯମେ ରାଖିଯାଛେନ, ତଦ୍ୟତୀତ ବିଶ୍ୱ ଶାସ-
ନେର ଆର ଅନ୍ୟ ହେତୁ ନାହିଁ । ଆମି ମୁମ୍ଭୁ

হইয়া সেই আজ্ঞাবুকি প্রকাশক পরমেশ্ব-
রের শরণাপন্ন হই ।

সেই এই ব্রহ্মের নাম সত্য। তিনি নির-
বয়ব, নিষ্ক্রিয় ও শাস্তি; তিনি অনিলনীয়,
নিলিপ্ত ও মুক্তির পরম সেতু; এবং দক্ষ দারু
নিঃস্ত অগ্নির ন্যায় দীপ্যমান ।

তিনি এই লোক ভঙ্গ নিবারণার্থে সেতু
স্বরূপ হইয়া সমুদ্রায় ধারণ করিতেছেন,
এই সেতু স্বরূপ পরত্বক অহোরাত্রের পরি-
চ্ছেদ্য নহেন এবং জর্না ম্ত্য শোকও তাঁ-
হাকে অধিকার করিতে পারে না ।

যে পরমাত্মা পাপশূন্য এবং অজর
অমর অশোক ও ক্ষুৎপিপাসা বর্জিত, এবং
সত্যকাম ও সত্য সংকল্প, তাঁহাকে অম্বেষণ
করিবে এবং তাঁহাকেই বিশেষ কপে জানি-
তে ইচ্ছা করিবে; যিনি পরমাত্মাকে অম্বেষণ
করিয়া জানিতে পারেন, তাঁহার সকল
লোক প্রাণি হয় এবং সকল কামনা সিদ্ধ
হয় ।

ব্রহ্মের নাম আকাশ; তিনি নাম কপের

ନିର୍ମାହ କର୍ତ୍ତା, ଏବଂ ସେଇ ଆମକପ ବାହା
ହିତେ ଭିନ୍ନ, ତିନି ବ୍ରଜ, ତିନି ଅମୃତ ।

ତିନି ବାକ୍ୟ ଦ୍ୱାରା କି ଅନେର ଦ୍ୱାରା କି
ଚକ୍ର ଦ୍ୱାରା କାହାରେ କର୍ତ୍ତ୍ଵକ କଦାପି ପ୍ରାଣ
ହେଲେ ନା । ଯେ ସ୍ୟକ୍ଷି ବଲେ ଯେ ତିନି ଆ-
ଛେନ, ତନ୍ତ୍ରିନ୍ଦ୍ର ଅନ୍ୟ ସ୍ୟକ୍ଷିର ଦ୍ୱାରା ତିନି କି
ପ୍ରକାରେ ଉପଲଙ୍ଘ ହିବେନ ।

ଯିନି ଯଥନ ପ୍ରକାଶବାନ୍ ଭୂତ ଭବିଷ୍ୟତେର
ନିଯନ୍ତ୍ରା ପରମାଞ୍ଚାକେ ସାକ୍ଷାତ୍ ଦେଖେଇ, ତିନି
ତଥନ ଆର ଆପନାକେ ତୋହା ହିତେ ଗୋପନ
ରାଖିତେ ଇଚ୍ଛା କରେନ ନା ।

পঞ্চদশ অধ্যায় ।

যে ব্যক্তি দুষ্কর্ম হইতে বিরত হয় নাই,
ইন্দ্রিয় চাক্ষুল্য হইতে শান্ত হয় নাই,
যাহার চিন্ত সমাচিত হয় নাই এবং কর্ম
কল কামনা প্রযুক্ত যাহার ঘন শান্ত হয়
নাই, সে ব্যক্তি কেবল জ্ঞান মাত্র দ্বারা পর-
মাঞ্চাকে প্রাপ্ত হয় না।

শ্রেয় ও প্রেয় মনুষ্যক প্রাপ্ত হয়; তিনি
সম্যক্ বিবেচনা করিয়া এই দুইকে পৃথক্
করেন। ঈচ্ছার ঘণ্ট্যে যিনি শ্রেয়কে গ্রহণ
করেন, তাহার মঙ্গল হয়; আর যিনি প্রেয়-
কে গ্রহণ করেন, তিনি পরমার্থ হইতে ভুক্ত
হয়েন।

মনুষ্য যেমন কর্ম করেন আর যেমন
আচরণ করেন, তাহার সেইক্রমে গতি হয়;
যিনি সাধু কর্ম করেন তিনি সাধু হয়েন আর
যিনি পাপ কর্ম করেন তিনি পাপী হয়েন;

ପୁଣ୍ୟ କର୍ମ କଲେ ଆଜ୍ଞା ପବିତ୍ର ହୟ ଆର ପାପ
କର୍ମ କଲେ ଆଜ୍ଞା ପାପମର୍ଦ୍ଦ ହୟ ।

ଯେ ବ୍ୟକ୍ତି ଅବିବେକୀ ଓ ଯାହାର ମନ
ଅବଶୀଳ୍ମୂଳ, ତାହାର ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ସକଳ ସାରଥିର
ଛୁଟ ଅଷ୍ଟେର ନ୍ୟାୟ ବଶେ ଥାକେ ନା ।

ଯିନି ଜ୍ଞାନବାନ୍ ଏବଂ ସ୍ଵବଶ୍ଚିତ୍ତ, ତାହାର
ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ସକଳ ସାରଥିର ବଶୀଳ୍ମୂଳ ଅଷ୍ଟେର ନ୍ୟାୟ
ବଶେ ଥାକେ ।

ଯିନି ଅଜ୍ଞ ଓ ଅବଶ୍ଚିତ୍ତ ଏବଂ ସର୍ବଦା ଅ-
ଶୁଚି, ତିନି ମେହି ବ୍ରଙ୍ଗପଦ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବେ ନା,
କିନ୍ତୁ ସଂସାର ଗତିକେଇ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବେ ।

ଯିନି ଜ୍ଞାନବାନ୍, ସ୍ଵବଶ ଓ ସର୍ବଦା ଶୁର୍କଚିତ୍,
ତିନି ମେହି ବ୍ରଙ୍ଗପଦ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବେ, ଯେ ପଦ
ପ୍ରାପ୍ତ ହିଲେ ପୁନର୍ଭାର ଆର ଜନ୍ମ ହୟ ନା ।

ବିଜ୍ଞାନ ଯାହାର ସାରଥି ଓ ମନ କପ ରଙ୍ଗୁ
ଯାହାର ବଶୀଳ୍ମୂଳ, ତିନି ସଂସାର ପାର ସର୍ବ-
ବ୍ୟାପି ପରବ୍ରଙ୍ଗେର ପରମ ଦ୍ୱାନ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବେ ।

ଛୁଟୁଳି ଅଜ୍ଞାନୀ ବ୍ୟକ୍ତିରୀ ମେହି ସମୁଦ୍ରାଯି
ଲୋକ ପ୍ରାପ୍ତ ହୟ, ଯେ ସକଳ ଲୋକ ଆନନ୍ଦଶୂନ୍ୟ
ଏବଂ ନିବିଡ଼ ଅନ୍ତକାରେ ଆହୁତ ।

ବୋତଶ ଅଧ୍ୟାବ ।

ବ୍ରଦ୍ଧବିଂ ବ୍ୟକ୍ତି ଶାନ୍ତ ଦାସ୍ତ ନିଷ୍ପାପ ଓ
ମହିଳ୍ମୁ ଓ ଏକାଗ୍ରଚିନ୍ତ ହଇଯା ଆପନାତେଇ
ପରମାଞ୍ଜାକେ ଦୃଢ଼ିକରେନ ।

ପାପ ହାକେ ସ୍ପର୍ଶ କରିତେ ପାରେ
ନା, ଇନି ସମୁଦୟ ପାପକେ ଅତିକ୍ରମ କରେନ;
ପାପ ହାକେ ସନ୍ତ୍ଵାପ ଦିତେ ପାରେ ନା, ଇନି
ସମୁଦୟ ପାପେର ସନ୍ତ୍ଵାପକ ହେଯେନ । ତିନି
ନିଷ୍ପାପ, ନିର୍ମଳ-ଚିନ୍ତ ଓ ପରବ୍ରଙ୍ଗେର ସନ୍ତାତେ
ନିଃସଂଶୟ ହଇଯା ବ୍ରଙ୍ଗୋପାସକ ହେଯେନ ।

ତିନି ଆନନ୍ଦନୀୟ ପରବ୍ରଙ୍ଗକେ ଲାଭ କରି-
ଯା ଆନନ୍ଦିତ ହେଯେନ; ତିନି ଶୋକ ହିତେ
ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେଯେନ, ତିନି ପାପ ହିତେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ
ହେଯେନ, ଏବଂ ହୃଦୟଗ୍ରହି ସମୁଦୟ ହିତେ ବିମୁକ୍ତ
ହଇଯା ଅମୃତ ହେଯେନ ।

ମତ୍ୟ ହିତେ ବିଛିନ୍ନ ହିବେକ ନା, ଧର୍ମ
ହିତେ ବିଛିନ୍ନ ହିବେକ ନା, ଶୁଦ୍ଧ କର୍ମ ହିତେ
ବିଛିନ୍ନ ହିବେକ ନା ।

ସତ୍ୟକଥା କହ ; ସେବ୍ୟାତ୍ମି ସିଦ୍ଧ୍ୟାକହେ, ସେ
ସମୁଲେ ଶୁଣ ହୁଯ ।

ଧର୍ମଚରଣ କର ; ଧର୍ମର ପର ଆର ନାହି,
ଧର୍ମ ସକଳେରଇ ପକ୍ଷେ ଅଧ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତପ ।

ଆଜ୍ଞାର ସହିତ ଦାନ କରିବେକ, ଅଆଜ୍ଞାର
ସହିତ ଦାନ କରିବେକ ନା ।

ମାତାକେ ଦେବତୁଳ୍ୟ, ପିତାକେ ଦେବତୁଳ୍ୟ,
ଆଚାର୍ୟଙ୍କେ ଦେବତୁଳ୍ୟ ଜୀବ ।

ଯେ ସକଳ ଅନିନ୍ଦିତ କର୍ମ, ତାହାର ଅନୁ-
ଠାନ କରିବେକ ; ନିନ୍ଦିତ କର୍ମର ଅନୁଠାନ
କରିବେକ ନା ।

ଆମରା ଯେ ସକଳ ସଦାଚାର କରିଯା
ଥାକି, ତମି ତଥ ସମ୍ବନ୍ଧାଯେର ଅନୁଠାନ କର ;
ତନ୍ତ୍ରିନ୍ଦ୍ରିୟ ଅନ୍ୟ କର୍ମର ଅନୁଠାନ କରିଓ ନା ।

ଯେ ବ୍ରଜବିଂ ଏହି ସମସ୍ତ ଉପାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ୱାରା
ବ୍ରଜପ୍ରାଣୀର ଯତ୍ନ କରେନ, ତାହାର ଆଜ୍ଞା ବ୍ରଜ-
କପ ନିକେତନେ ପ୍ରବିଷ୍ଟ ହୁଯ ।

ହେ ଦିଦ୍ୟ-ଧୀମ-ବାସି ଅମୃତେର ପୁଣ୍ୟ ସକଳ,
ତୋମରା ଶ୍ରୀବଣ କର ।

ଆମି ଏହି ତିମିରାତୀତ ଜ୍ୟୋତିର୍ମଳ ଅ-

ହାର୍ମ୍ ପୁରୁଷକେ ଜାନିଯାଇ ; ସାଧକ କେବଳ ତୀହାକେଇ ଜାନିଯା ମୃତ୍ୟୁକେ ଅଭିକ୍ରମ କରେ, ତଥିରୁ ମୁଣ୍ଡି ପ୍ରାଣିର ଆର ଅନ୍ୟ ପଥନାଇ ।

ଆପନାତେଇ ନିତ୍ୟ ସ୍ଥିତି କରିତେହେଲୁ ଯେ ଅରମାଞ୍ଚା, ତିନିଇ ଜାନିବାର ଯୋଗ୍ୟ ; ତୀହାର ପର ଜାନିବାର ଯୋଗ୍ୟ ଆର କୋନ ପଦାର୍ଥ ନାହିଁ ।

କୁଠବୁଦ୍ଧି, ଆସକ୍ତିହୀନ, ଅଶାନ୍ତଚିନ୍ତ ଝାଁଖି ସକଳ ଇହାକେ ସମ୍ଯକ୍ ପ୍ରାପ୍ତ ହିଁଯା ଜୋନ ଦ୍ୱାରା ତୃପ୍ତ ହେଯେନ ; ମେହି ସକଳ ସମାହିତଚିନ୍ତ ଧୀର ବ୍ୟକ୍ତି ସର୍ବବ୍ୟାପୀ ପରମାଞ୍ଚାକେ ସର୍ବଜ୍ଞ ପ୍ରାପ୍ତ ହିଁଯା ସକଳେତେ ପ୍ରବିଷ୍ଟ ହେଯେନ ।

ହେ ପ୍ରିୟ ଶିଷ୍ୟ ! ଜୀବ, ସମୁଦୟ ଇଞ୍ଜିନ୍, ସମନ୍ତ ପ୍ରାଣ, ଓ ଭୂତ ସକଳ ଯାହାତେ ସ୍ଥିତି କରେ, ମେହି ଅବିନାଶୀ ପରମାଞ୍ଚାକେ ଯେ ବ୍ୟକ୍ତି ଜାନିତେ ପାରେନ, ତିନି ସର୍ବଜ୍ଞ ହେଯେନ ଏବଂ ସକଳେତେ ପ୍ରବେଶ କରେନ ।

ଯେ ଏହି ଆକାଶେ ଜାନମୟ ଅମୃତମୟ ପୁରୁଷ, ଯିନି ସମୁଦୟ ଅନୁଭବ କରିତେହେଲୁ, ସାଧକ କେବଳ ତୀହାକେଇ ଜାନିଯା ମୃତ୍ୟୁକେ

ଅତିକ୍ରମ କରେ, ତଣ୍ଡିଲ ମୁଣ୍ଡି ଆପିର ଆର
ଅନ୍ୟ ପଥ ନାହିଁ ।

ଏହି ଆଦେଶ, ଏହି ଉପାଦେଶ, ଏହି ଶାତ୍ର,
ଏହି ପ୍ରକାରେ ତାହାର ଉପାସନା କରିବେକ, ଏହି
ପ୍ରକାରେ ତାହାର ଉପାସନା କରିବେକ ।

ପ୍ରଥମ ଥଣ୍ଡ ସମାପ୍ତ ।

ବିତୀଯ ଥଣ୍ଡ

ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାଯ

ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଶିଷ୍ୟକେ ଧର୍ମୋପଦେଶ କରି-
ତେବେନ ।

ଗୃହସ୍ଥ ବ୍ୟକ୍ତି ବ୍ୟକ୍ତିନିଷ୍ଠ ଓ ତତ୍ତ୍ଵଜ୍ଞାନ ପରା-
ସ୍ତ୍ରୀ ହିବେନ; ଯେତେକେବେଳେ କର୍ମ କରୁନ, ତାହା
ପରବ୍ରହ୍ମେତେ ସମର୍ପଣ କରିବେନ ।

ଶୁଦ୍ଧୀ ବ୍ୟକ୍ତି ପିତାମାତାକେ ସାକ୍ଷାତ
ଅତ୍ୟକ୍ଷ ଦେବତା ସ୍ଵରୂପ ଜାନିଯା ସର୍ବପ୍ରସତ୍ତ୍ଵେ
ସର୍ବଦା ତୀହାରଦେର ସେବା କରିବେନ ।

କୁଳପାବନ ସଂପୁତ୍ର ପିତାମାତାକେ
ମୃଦୁବାକ୍ୟ କହିବେକ, ସର୍ବଦା ତୀହାରଦେର ପ୍ରିୟ
କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେକ ଏବଂ ଆଜ୍ଞାବହ ଧାକି-
ବେକ ।

সକଳ ଗୁରୁର ମଧ୍ୟେ ମାତା ପରମ ଗୁରୁ
ହୁୟେନ । ମାତା ପୃଥିବୀ ଅପେକ୍ଷାଓ ଗୁରୁ,
ଆର ପିତା ଆକାଶ ଅପେକ୍ଷାଓ ଉଚ୍ଛତର ।

ସନ୍ତାନ ହଇଲେ ପିତା ମାତା ସେବପ କ୍ଲେଶ
ସଜ୍ଜ କରେନ, ଶତବଂସରେଓ ତାହାର ପରିଶୋଧ
କରିବେ କେହ ଶକ୍ତ ହୟ ନା ।

ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାତା ପିତ୍ତ ତୁଳ୍ୟ, ଭାର୍ଯ୍ୟା ଓ ପୁଣ୍ୟ
ଶ୍ଵୀର ଶରୀରେର ନ୍ୟାୟ, ଦାସବର୍ଗ ଆପନାର
ଛାରା ସ୍ଵର୍ଗପ, ଆର ଛହିତା ଅତି କୁପାପାତ ;
ଏହି ହେତୁ ଏ ସକଳେର ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ୟକ୍ଷିତ ହଇ-
ଲେଓ ସନ୍ତତ୍ତ୍ଵ ନା ହଇଯା ସର୍ବଦା ସହିକୁତା ଅବ-
ଲମ୍ବନ କରିବେକ ।

ପରେର ଅଭ୍ୟକ୍ଷି ସକଳ ସଜ୍ଜ କରିବେକ,
କାହାକେଓ ଅପନାନ କରିବେକ ନା ; ଏହି
ମାନବ ଦେହ ଧାରଣ କରିଯା କାହାରେ ସହିତ
ଶକ୍ତତା କରିବେକ ନା ।

ବିତୀର ଅଧ୍ୟାଯ

ପୁରୁଷ ସାବ୍ଦ କ୍ରୀ ଏହଣ ମା କରେନ, ତାବ୍ଦ
ତିନି ଅର୍ଜେକ ଥାକେନ । ଯେ ଗୃହ ବାଲକ ଦ୍ୱାରା
ପରିବୃତ୍ତ ମା ହୟ, ସେ ଗୃହ ଶୁଶ୍ରାଵ ସମାନ ।

ମନ୍ତ୍ରାଳ ଉତ୍ତପତ୍ତିର ନିମିତ୍ତେ କ୍ରୀ ସକଳ
ବହୁ କଳ୍ୟାଣପାତ୍ରୀ ଏବଂ ଆଦରଣୀୟା; ଇହା-
ରୀ ଗୃହ ଉତ୍ସତ କରେନ । କ୍ରୀରା ଗୃହର ତ୍ରୀ
ସ୍ଵର୍ଗପା, କ୍ରୀତେ ଆର ତ୍ରୀତେ କିଛୁଇ ବିଶେଷ
ମାଇ ।

ପୁରୁଷ ମର୍ଦ୍ଦାବରବ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ମୁଶ୍କିଲା
କ୍ରୀର ମହିତ ବିବାହ କରିବେକ । ଯେ କଳ୍ୟା
ମୂଲ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଜୀବିତ ହୟ, ସେ ବିଧି ସମ୍ମତ ପଢ଼ୀ
ନହେ ।

କ୍ରୀ ପୁରୁଷେ ମରଗାନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟାନ୍ତ ପରମ୍ପର
କାହାରେ ପ୍ରତି କେହ ବ୍ୟାଙ୍ଗିଚାର କରି-
ବେକ ନା; ସଂକ୍ଷେପେତେ ତାହାରଦେର ଏହି
ପରମ ଧର୍ମ ଜୀବିବେ ।

ଶାମୀ ଓ ଭାର୍ଯ୍ୟା ପରମପାଦର ବିମୁକ୍ତ ହଇଲା
ଯାହାତେ କେହ କାହାର ପ୍ରତି ବ୍ୟାପିଚାର ନା
କରେନ, ଏବଂ ସମ୍ମ ତ୍ବାହାରା ସର୍ବଦା କରିବେନ ।

ସେ ପରିବାରେ ଶାମୀ ଭାର୍ଯ୍ୟାର ପ୍ରତି, ଏବଂ
ଭାର୍ଯ୍ୟା ଶାମୀର ପ୍ରତି ନିଷ୍ଠ୍ୟ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ, ସେ ପରି-
ବାରେ ମିଳିତ କଲ୍ୟାଣ ।

ସେଇ ଭାର୍ଯ୍ୟା ସେ ପତିଆଗା, ସେଇ ଭାର୍ଯ୍ୟା
ସେ ସନ୍ତୋନ୍ଧବତୀ, ଏବଂ ସେଇ ଭାର୍ଯ୍ୟା ଯାହାର ମନ
ଏବଂ ବାକ୍ୟ ଓ କର୍ମ ଶୁଦ୍ଧ, ଆର ଯିନି ପତିର
ଆଜାନୁସାରିଲୀ ।

ହ୍ୟାରାର ନ୍ୟାଯ ତିନି ଶାମୀର ଅନୁଗତା ଓ
ନଥୀର ନ୍ୟାଯ ତ୍ବାହାର ହିତକର୍ମ ସାଧିକା ହଇ-
ବେନ ଏବଂ ସହା ଧାକିବେନ, ଏବଂ ସର୍ବଦା ପ୍ର-
କୃଷ୍ଟ ଧାକିଯା ଗୁହ କାର୍ଯ୍ୟାତେ ସୁଦଶ ହଇ-
ବେନ ।

କାହାରେ ମହିତ ତିନି ବିବାଦ କରିବେନ
ନା, ଅନର୍ଥକ ବହୁ ଭାବନ କରିବେନ ନା, ଅପରି-
ମିଳ ବ୍ୟାପ କରିବେନ ନା ଏବଂ ଧର୍ମ ଓ ଅର୍ଥ
ବିଷୟେ ବିରୋଧିନୀ ହଇବେନ ନା ।

ସେ ଭାର୍ଯ୍ୟା ପତିର ପ୍ରିସ ଓ ହିତ କାର୍ଯ୍ୟ

ନିଯୁକ୍ତ ଧାକେନ ଏବଂ ସଦାଚାରା ଓ ସଂଘତେ-
ଜ୍ଞାନୀ ହୁୟେନ, ତିନି ଇହ ଲୋକେ କୀର୍ତ୍ତି ଓ
ପରଲୋକେ ଅନୁପମ ସୁଖ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁୟେନ ।

ଶ୍ରୀରା ଶାମିର ବାକ୍ୟ ପ୍ରତିପାଳନ କରି-
ବେଳ, ଇହା ତୀହାରଦେର ପରମ ଧର୍ମ । ଶାମୀ
ସଦାଚାରଶୀଳୀ ପତ୍ରୀକେ ପରିତ୍ୟାଗ କରିଲେ
ଧର୍ମ ହିତେ ପତିତ ହୁୟେନ ।

ଶ୍ରୀଦିଗକେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଛୁଃମଙ୍ଗ ହିତେଓ
ବିଶିଷ୍ଟ କପେ ରଙ୍ଗା କରିବେକ, ଯେହେତୁ ଶ୍ରୀ
ଶୁରକ୍ଷିତା ନା ହିଲେ ପିତୃ କୁଳ ଓ ଭର୍ତ୍ତ କୁଳ
ଉତ୍ସବ କୁଳେରଇ ଶୋକେର କାରଣ ହୁୟେନ ।

ବିଶ୍ଵସ୍ତ ଓ ଆଜ୍ଞାବହ ବ୍ୟକ୍ତିଗଣ କର୍ତ୍ତ୍କ
ଗୃହ ମଧ୍ୟ ରଙ୍ଗା ଧାକିଲେଓ ଶ୍ରୀରା ଅରକ୍ଷିତା;
ତୀହାରା ଆପନାକେ ଆପନି ରଙ୍ଗା କରେଲ,
ତୀହାରାଇ ଶୁରକ୍ଷିତା ।

ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାତାର ଭାର୍ଯ୍ୟା କରିଷ୍ଟ ଭାତାର
ଶୁର ପତ୍ରୀ ସ୍ଵର୍ଗପ, ଆର କରିଷ୍ଟ ଭାତାର ଭାର୍ଯ୍ୟା
ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାତାର ପୁତ୍ରବଧୂ ସ୍ଵର୍ଗପ; ଇହା ମୁନିରା
କହିଯାଇଛେ ।

তৃতীয় অধ্যায়

গৃহ বীর ত্রীকে প্রতিপালন করিবেক,
পুজুদিগকে বিদ্যাভ্যাস করাইবেক, এবং
বঙ্গন ও বঙ্গুরগকে রক্ষা করিবেক; এই সমা-
তন ধর্ম !

কল্যাকেও এইকপ পালন করিবেক ও
অতি রংগের সহিত শিক্ষা দিবেক এবং ধন
রংগের সহিত সুপণ্ডিত পাত্রে সম্পূর্ণান
করিবেক।

যে ত্রী যাদৃক গুণবিশিষ্ট উর্ণার সহিত
বিধি পূর্বক সংমুক্ত হয়, সে ত্রী যাদৃক
গুণই প্রাপ্ত হয়; যেমন নদীর জল স্বাচ্ছ
হইয়াও সমুদ্রের সহিত সংমুক্ত হইলে সৰ-
গাঞ্জ হয়।

কল্যা বত দিন পতি মর্যাদা ও পতি-
সেবা না জানে এবং ধর্ম শাসন অভ্যাস
থাকে, ততদিন পিতা তাহার বিবাহ দিবেন
না।

ଆମଦାମ ପିତା କମ୍ଯାଦାମ ନିମିତ୍ତ
କିଞ୍ଚିତ୍ତାତ୍ମା ପଣ ଗ୍ରହଣ କରିବେଳ ନା, କାରଣ
ଲୋଭାଶଙ୍କ ହିଁରା ପଣ ଗ୍ରହଣ କରିଲେ ସନ୍ତାନ
ବିଜୟ କରାଇଯାଇ ।

চতুর্থ অধ্যায়

প্রতিদিন প্রাণিদিগের মাংস তোজন
করিয়াও তোক্তা দুর্ব্য হয় না, কারণ পর-
মেশর ভক্ষ্য উক্তক উভয় প্রকার প্রাণই
সৃষ্টি করিয়াছেন ।

অতিভোজনে-রোগ জয়ে, আয়ুঃক্ষয়
হয়, পারলৌকিক সুখপ্রাপ্তিতে প্রতিবন্ধক
ঘটে, সৎকর্মের অনুষ্ঠানে ব্যাঘাত জয়ে
এবং লোকনিল্বা হয় ; অতএব অপরিমিত
ভোজন করিবেক না ।

নিজাদ্বারা নিজাকে জয় করিবেক না,
কামদ্বারা ক্রীকে জয় করিবেক না, কাষ্ঠদ্বারা
অঘিকে জয় করিবেক না এবং পানদ্বারা
সুরাকে জয় করিবেক না ।

অজ্ঞানী ব্যক্তি শিশুদরের নিমিত্তে
বহু ভোজন করে, আর মোহাসন হইয়া
ইঙ্গিয়ার্থের বশীভূত হয় ।

ଅନୁତ୍ତର ମେ ସ୍ଥିତିକୁ ଆହାର ବିହାରେ ମୁକ୍ତ
ହିଁଯା ମହାମୋହନଙ୍କ ମୁଖେତେ ମଗ୍ଧ ଧାକେ;
ଆଜ୍ଞାକେ ଜୀବିତେ ପ୍ରାୟ ନୀ !

ଯେ ବ୍ୟକ୍ତି ନିୟମିତ କପେ ଆହାର ବିହାର
ଓ କର୍ମାନୁଷ୍ଠାନ କରେ ଏବଂ ନିୟମିତ କପେ
ନିଜାଧ୍ୟାସ ଓ ଜୀବିତ ଧାକେ, ତାହାର ଏପରିକାର
ଯୋଗ ଦ୍ୱାରା ଛାଖେ ନାଶ ହେଲା ।

ପଞ୍ଚମ ଅଧ୍ୟାୟ

ମେ କଥନ ହୁଏ ହୁଯ ନା, ଯାହାର କେବଳ
ଶୁଣ କେଣ; କିନ୍ତୁ ଯୁବା ହଇୟାଓ ସିନି ବିଦ୍ୟାଲ,
ତାହାକେ ଦେବତାରୀ ହୁଏ ବଲିଯା ଜାନେନ ।

ମୌନ ଧାକା ଅଯୁକ୍ତ କେହ ମୁନି ହୁଯ ନା,
ଅରଣ୍ୟ ବାସ ଅଯୁକ୍ତ ଓ କେହ ମୁନି ହୁଯ ନା; କିନ୍ତୁ
ସିନି ଆପନାର ଲଙ୍ଘଣ ଜାନେନ, ତିନିଇ ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ମୁନି ।

ପୂର୍ବ ଧନ ସଂପଦି ନାହିଁ ବଲିଯା ଆପନାକେ
ଅବଜ୍ଞା କରିବେକ ନା । ଆମରଣ ଧନ ସଂପ-
ଡ଼ିର ଚେଷ୍ଟା କରିବେକ; ତାହା ଛର୍ବତ ମନେ
କରିବେକ ନା ।

ଯାହା କିଛୁ ପରାଧୀନ ତାହା ଛନ୍ଦରେ କାରଣ,
ଆଜ୍ଞାବଶ ସକଳିଇ ମୁଖେର କାରଣ; ସଂକ୍ଷେ-
ପେତେ ମୁଖ ଛନ୍ଦରେ ଏହି ଲଙ୍ଘଣ ଜାନିବେ ।

ଆପନାର ଏବଂ ମୋତ୍ତାତିଶ୍ୟ ଅଯୁକ୍ତ
ପରେର ଅର୍ଥ ନାଶ କରିବେକ ନା; ଯେ ହେତୁ

ଆପନାର ଓ ପରେର ଧନ ମାଶ କରିଲେ ଆପ-
ନାକେ ଓ ପରକେ ପୀଡ଼ା ଦେଓଇବା ହୁଏ ।

ଯୌବନ କାଳେଇ ଧର୍ମଶୀଳ ହିବେକ, ଜୀବନ
କଥନଇ ନିତ୍ୟ ଅଛେ ; କେ ଜାନେ ଅଦ୍ୟ କାହାର
ମୃତ୍ୟୁକାଳ ଉପହିତ ହିବେ ।

ଯିନି ବୁଦ୍ଧିମାନ, ସଞ୍ଚରିତ, ମୁଶୀଳ, ଅସ-
ମ୍ଭାବୀ, ଓ ବ୍ରଜଜୀବୀ, ତିନି ଇହଲୋକେ ସମା-
ଦର ଲାଭ ପୂର୍ବକ ପରଲୋକେ ସନ୍ତୋଷ ପ୍ରାପ୍ତ
ହେଁନ ।

ଯାହାର ବାକ୍ୟ ଓ ମନ ସର୍ବଦୀ ସମ୍ଯକ୍-
କପେ ଅପ୍ରମତ୍ତ ଥାକେ ଏବଂ ଯାହାର ତପସ୍ୟା,
ଦାନ ଓ ସତ୍ୟ କଥନେର ଅନୁଷ୍ଠାନ ଥାକେ, ତିନି
ପରମ ପଦ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଁନ ।

ସେ ଅଶାସ୍ତ୍ରଚିତ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଧର୍ମକେ ନିତ୍ୟ
ଆଶ୍ରୟ କରିଯା କାର୍ଯ୍ୟୋପାରେ ସଦ୍ବୀଳ ତ୍ରେପର
ଥାକେନ, ତିନି ଅଧିର୍ମେର ଆଲୋଚନା କରେନ
ନା ଏବଂ ପାପେତେও ପ୍ରତ୍ୱତ୍ତ ହେଁବା ନା ।

ସେ ବ୍ୟକ୍ତି ଧର୍ମ ଓ ଅର୍ଥ ପରିତ୍ୟାଗ କରିଯା
ଇଞ୍ଜିଯି ପରାରଣ ହୁଏ, ସେ ଶ୍ରୀ, ପ୍ରାଣ, ଧନ, ଦାରା,
ପ୍ରଭୃତି ହିତେ ଅବିଲବେ ପରିଚ୍ୟତ ହୁଏ ।

ଆଜ୍ଞା ଦାରୀ ସେ ଆଜ୍ଞା ବଶୀଭୂତ ହେଲାଛେ, ସେଇ ଆଜ୍ଞାଇ ଆଜ୍ଞାର ବନ୍ଧୁ । ଆ-
ଜ୍ଞାଇ ନିଯତ ବନ୍ଧୁ ଏବଂ ଆଜ୍ଞାଇ ନିଯତ ରିପ୍ରୋଟ୍ ।

ଉତ୍ତମ ମାନ୍ୟ ଜନ ପ୍ରାଣ ହେଲା ଏବଂ
ଇତ୍ତିର ମୌଳିକ ଲାଭ କରିଲା ସେ ବ୍ୟକ୍ତି ଆଜ୍ଞା
ହିତ ନା ଜୀବନେ, ସେ ଆଜ୍ଞାଦାତୀ ହୟ ।

ପ୍ରଥମ ବୟସେ ସେଇ କର୍ମ କରିବେକ ଯନ୍ମା-
ରାହୁଙ୍କ କାଲେ ଶୁଦ୍ଧ ଧାରିବେକ ପାରେ, ଆର୍ଯ୍ୟା-
ବଜ୍ଜୀବନ ସେଇ କର୍ମ କରିବେକ ଯନ୍ମାରୀ
ପରଲୋକେ ଶୁଦ୍ଧୀ ହିତେ ପାରେ ।

ମରଣକେ ଓ ଇଚ୍ଛା କରିବେକ ନା ଏବଂ ଜୀବନ-
କେ ଓ ଇଚ୍ଛା କରିବେକ ନା ; କାଳକେଇ ପ୍ରତୀକ୍ଷା
କରିଯା ଧାରିବେକ ; ଯେମନ କର୍ମଚାରୀ ଭୂତି
ଲାଭେର କାଳକେ ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରେ ।

ষষ्ठ अध्याय

সুখার্থী ব্যক্তি সন্তোষ অবলম্বন করিয়া।
সংযত ধাকিবেক ; যেহেতু সন্তোষই সুখের
মূল, এবং তদ্বিপরীত অসন্তোষই ছঃখের
মূল ।

মূর্দেরাই অসন্তোষ পরায়ণ হয়, আর
পশ্চিমেরা সন্তোষ অবলম্বন করেন । বিষয়
ভূক্তার অন্ত নাই, সন্তোষই পরম মুখ ।

মনুষ্য পর্যায়কর্মে সুখ ছঃখ ভোগ
করেন । সুখ উপস্থিত হইলে তাহা সন্তোগ
করিবেক এবং ছঃখ উপস্থিত হইলে তাহা
বহন করিবেক ।

চিরকাল ছঃখ খাকে না এবং চিরকালও
সুখ লাভ হয় না । শরীর সুখ ও ছঃখ
উভয়েরই আশ্রয় ।

সুখই হউক কিম্বা ছঃখই হউক, প্রিয়ই
হউক বা অপ্রিয়ই হউক, যাহা ঘটিবে,
অপরাজিত চিন্তে তাহার সেবা করিবেক ।

ପ୍ରିୟ ଲାଭ ହଇଲେ ଅତିମାତ୍ର କୁଟ୍ଟ ହଇ-
ବେକ ନା, ଏବଂ ଅପ୍ରିୟ ଘଟନା ହଇଲେ ତ୍ରିସ-
ମାଣ୍ଡ ହଇବେକ ନା । ଧରକଟ୍ଟ ହଇଲେ ମୁଖ
ହଇବେକ ନା, ଏବଂ ଧର୍ମକେ ପରିତ୍ୟାଗ କରି-
ବେକ ନା ।

ସନ୍ତାପେତେ କପ ଯାଇ, ସନ୍ତାପେତେ ବଳ
ଯାଇ, ସନ୍ତାପେତେ ଜୀବ ଯାଇ, ଏବଂ ସନ୍ତା-
ପେତେ ବ୍ୟଧିକେ ଶୋଷ ହର ।

সপ্তম অধ্যায়

আপনার ঘশঃ ও পৌরুষ, আর গো-
পন রাধিবার নিমিত্তে যে কথা কথিত হয়,
এবং পরের উপকারের নিমিত্তে আপনার
স্বারায়ে কার্য্য কৃত হয়, তাহা ধর্মজ্ঞ ব্যক্তি
প্রকাশ করিবেন না।

ধীর ব্যক্তি সত্য, মৃচ্ছ, প্রিয় ও হিতকর
বাক্য বলিবেন, এবং আস্থা প্রশংসা ও পর-
বিল্দা পরিত্যাগ করিবেন।

সত্যই যাঁহার ভূত, এবং সর্বদা দীনে-
তে যাঁহার দয়া এবং কাম ক্রোধ যাঁহার
অধীন, তাঁহার স্বারাতিন লোক জিত হই-
যাচ্ছে।

যিনি পরস্তীতে বিরক্ত, যিনি পরছব্যে
নিষ্পৃহ, যিনি দন্ত মাংসর্য বিহীন, তাঁহার
স্বারাতিন লোক জিত হইয়াছে।

যুক্তে যিনি শীত হয়েন না, সংগ্রামে

ଯିନି ପରାଘୁଷ ହସେନ ନା, ଧର୍ମ ସୁଜ୍ଞ ଯିନି
ମୃତହି ବା ହସେନ, ତାହାର ଦ୍ୱାରା ତିନ ଲୋକ
ଜିତ ହେଇଥାଏ ।

ସତ୍ୟ କହିବେକ ଓ ପ୍ରିୟ କହିବେକ; କିନ୍ତୁ
ଅପ୍ରିୟ ସତ୍ୟ କହିବେକ ନା, ଏବଂ ପ୍ରିୟ ମିଥ୍ୟା ଓ
କହିବେକ ନା । ଇହା ମନାତନ ଧର୍ମ ।

ଜଳ ଦ୍ୱାରା ଗାତ୍ର ଶୁଦ୍ଧି ହୟ, ସତ୍ୟ ଦ୍ୱାରା
ମନ୍ଦଃ ଶୁଦ୍ଧି ହୟ, ବିଦ୍ୟା ଓ ତପସ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ଆଜ୍ଞା
ଶୁଦ୍ଧି ହୟ, ଏବଂ ଜ୍ଞାନ ଦ୍ୱାରା ବୁଦ୍ଧି ଶୁଦ୍ଧି ହୟ ।

ଯେ ବ୍ୟକ୍ତି ଏକ ପ୍ରକାର ହଇଯା ଆପନାକେ
ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରେ ଜ୍ଞାନୀ, ମେହି ଆଜ୍ଞାପହାରୀ
ଚୌର କର୍ତ୍ତ୍ରକ କି ପାପ ନା କୃତ ହୟ ।

ସତ୍ୟେର ସମାନ ଆର ଧର୍ମ ନାହିଁ, ଏବଂ
ସତ୍ୟ ହଇତେ ଅର୍ଥକ୍ରିୟ ବନ୍ଧୁ ଓ ଆର କିଛୁ ନାହିଁ;
ଇହଲୋକେ ମିଥ୍ୟାର ପର ତୌତ୍ର ପଦାର୍ଥ ଓ ଆର
ନାହିଁ ।

କେହ ଦାନେର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରିୟ ହୟ, କେହ
ପ୍ରିୟ ବାକ୍ୟେର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରିୟ ହୟ; କିନ୍ତୁ ଅପ୍ରିୟ
ହିତ ବଚନେର ବନ୍ଧୁ ଏବଂ ଶ୍ରୋତା ଓ ଛଞ୍ଜିତ ।

অষ্টম অধ্যায়

সাক্ষাৎ দর্শন ও আবণে সাক্ষিত্ব হয় ।
সাক্ষী হইয়া সত্য বলিলে ধর্মার্থ হইতে
পরিভৃত হয় না ।

যথা দৃষ্টি যথা অচ সমদায়ই যথার্থ
বলিবে । সত্য কথন দ্বারা সাক্ষী শুচি হয়
এবং ধর্ম রক্ষিত হয় ।

যে সাক্ষির সচেতন আজ্ঞা মিথ্যা কহি-
য়াছি এমত সন্দেহও করেন না, দেবতারা
এই লোকে ভাঙ্গা হইতে আর কাহাকেও
শ্রেষ্ঠ বলিয়া জানেন না ।

হে ভদ্র ! আমি একাকী আছি, এই
যে তুমি মনে করিতেছ, ইহা মনে করিবে
না; এই পুণ্যপাপদশী সর্বজ্ঞ পুরুষ
তোমার জন্ময়ে নিত্য স্থিতি করিতেছেন ।

ନବମ ଅଧ୍ୟାୟ

ଯାହା ଆପନାର କଲ୍ୟାଣ ଜାନିବେ, ତା-
ହାତେ ଆପନାକେ ନିଯୁକ୍ତ କରିବେକ । ପା-
ପାଚାରୀ ବ୍ୟକ୍ତିର ପ୍ରତି ପାପାଚାର କରିବେକ
ନା, କିନ୍ତୁ ସର୍ବଦା ସାଧୁଇ ଥାକିବେକ ।

ମୁଖ ଛାଖେତେ ଯିନି ଅବିଚଳିତ ଥାକେନ,
ଏବଂ ସାଧୁ ସେବା କରେନ, ସତ୍ୟ ଓ ସାଧୁ କର୍ମର
ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ତ୍ାହାର ବୁଦ୍ଧି ଧର୍ମ ପଥେ ଦୀପି
ପାଯ ।

ମୃଢ଼ ବ୍ୟକ୍ତିଦିଗେର ସହବାସେ ସମୁହ ମୋ-
ହେର ଉପକ୍ରିୟା ହୁଏ, ଏବଂ ପ୍ରତି ଦିନ ସାଧୁ ସଂ-
ସର୍ଗ ନିଶ୍ଚିତ ଧର୍ମର ଉପକ୍ରିୟା ହୁଏ ।

ଯେ ବ୍ୟକ୍ତି ମୋତ ହେତୁ ହିତ ବାକ୍ୟ ଗ୍ରହଣ
ନା କରେ, ମେ ଦୀର୍ଘସ୍ଵର୍ଗୀ ହଇଁଯା ପୁରୁଷାର୍ଥ ହଇତେ
ଭର୍ତ୍ତ ହୁଏ ଏବଂ ପଞ୍ଚାଂ ସନ୍ତାପେ ପତିତ ହୁଏ ।

ଯେ ବ୍ୟକ୍ତି ସାଧୁଦିଗେର ଅଭିପ୍ରାୟ ଅତି-
କ୍ରମ କରିଯା ଅସାଧୁଦିଗେର ମତ ଅବଲଙ୍ଘନ

କରେ, ତାହାର ମିତ୍ରୋ଱ୀ ତାହାକେ ଅଚିରାଂ
ବିପଦ୍ଗୁଣ ଦେଖିଯାଶୋକ କରେନ ।

ଯିନି ଅବିବାଦୀ, କର୍ମକର୍ମ, କୃତଜ୍ଞ, ବୁଦ୍ଧି-
ମାନ୍ ଓ ସରଳ ହୁଁୟେନ, ତିନି ଭୂମଶ୍ଵଲେ କୌଣ୍ଡି
ଲାଙ୍ଘ କରେନ, ଏବଂ କୋନ ଅନର୍ଥ ସାଧନ କର୍ମେ
ଯୁକ୍ତ ହୁଁୟେନ ନା ।

କୃତଘେର ଯଥିଇ ବା କୋଥାର, ଯାନଇ ବା
କୋଥାଯ, ଯୁଧିଇ ବା କୋଥାର । କୃତ୍ସଂ ବ୍ୟକ୍ତି
ଅଜ୍ଞାର ପାତ୍ର ନହେ, କୃତଘେର ନିଷ୍ଠୁତ ନାହିଁ ।

ଦଶମ ଅଧ୍ୟାଯ

ଯିନି ଡକ୍ଟର ପେର ଜ୍ଞାନ ବିଜ୍ଞାନ କରିଯା
ଅନ୍ୟେର ସହିତ ପାନ ଡୋଜନ କରେନ, ଏବଂ
ଦାନଶୀଳ, ଡୋଗବାନ, ଶୁଦ୍ଧବାନ ଓ ଅହିଂସକ
ହେଁନ, ତିନି ପରମ ଆରୋଗ୍ୟ ସନ୍ତୋଗ
କରେନ ।

ଦାତା ଆପନାର ଝକ୍କା ଅନୁମାରେ ଏବଂ
ପାତ୍ରେର ଯୋଗ୍ୟତା ଅନୁମାରେ ଦାନ କିମ୍ବାର
ଅଣ୍ପ ବା ବଞ୍ଚଫଳ ଲୋକାନ୍ତରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ ।

ହେ ତାତ ! ଭୂମିଶୁଳେ ଦାନ ଅପେକ୍ଷା
ତୁମର କର୍ମ ଆର କିଛୁଇ ନାହିଁ; ଯେହେତୁ ଅ-
ର୍ଥେତେ ଲୋକେର ମହତ୍ତ୍ଵ ତୁମା, ଏବଂ ମେହି ଅର୍ଥ
ଅତି ଛୁଟୁଥେତେ ଲାଭ ହୁଏ ।

ଅନ୍ୟାଯୋପାର୍ଜିତ ଧନ ଦ୍ୱାରା ସେ ଦାନ ଧର୍ମ
ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ, ତାହା ମେହି ଦାତାକେ ପାପ
ଜନିତ ମହନ୍ତ୍ୟ ହିତେ ପରିତ୍ରାଣ କରିତେ
ପାରେନା ।

ଅୟାରୋପାର୍ଜିତ ଧନ ଦାରା ଜୀବନ ରକ୍ଷା କରିବେକ । ଅନ୍ୟାଯ ଆଚରଣ କରିଯା ଯେ ଜୀବିକା ଲାଭ କିରେ, ସେ ସର୍ବ ଧର୍ମ ହିତେ ବହିକୃତ ହୁଏ ।

ଯଥା ଶକ୍ତି ସତତ ଅନ୍ନ ଦାନ କରିବେକ, ତିତିକ୍ଷା କରିବେକ, ଓ ନିତ୍ୟ ଧର୍ମାନୁଷ୍ଠାନ କରିବେକ, ଏବଂ ସର୍ବଦା ସର୍ବ ପ୍ରାଣିତେ ଯଥୋଚିତ ସମାଦର କରିବେକ ।

ରୋଗୀକେ ଶ୍ୟାମ, ଶ୍ୱାସକେ ଆସନ, ତୃକ୍ଷାର୍ତ୍ତକେ ପାନୀୟ, ଏବଂ କୁଧିତକେ ତୋଜ୍ୟ ବନ୍ଧୁ ପ୍ରଦାନ କରିବେକ ।

ଅନ୍ନଦାତା ସର୍ବ ବନ୍ଧୁତେ ମୁତ୍ତପ୍ତ ହିଯା ମୁଖ ଲାଭ କରେନ । ଭୂମି ଦାନେର ପର ଆର ନାହିଁ ; ବିଦ୍ୟା ଦାନ ତଦପେକ୍ଷା ଓ ଉତ୍କଳ ।

ଦୀନ ଅନ୍ଧ ପ୍ରଭ୍ରତି କୃପା ପାତ୍ରଦିଗଙ୍କେ ଗ୍ରୂଷଧ, ପଥ୍ୟ, ଅଛାର, ବ୍ରକ୍ଷଣୀୟ ଲ୍ଲେଞ୍ଚ ଦ୍ରବ୍ୟ, ଓ ଶ୍ଵାନ, ଏହି ସକଳ ଦାନ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଅନ୍ୟ ଦାନଙ୍କ ଦିବେକ ।

ଯେ ଦାନକ୍ଷମ ସ୍ୟକ୍ତି ହୁଃଖଜୀବୀ ଶ୍ରୀ ପୁତ୍ର ସ୍ଵର୍ଗକେ ଅବହେଲା କରିଯା ପରଜନକେ ଦାନ

କରେ, ତାହାର ମେ ଦାନ କିମ୍ବା ଧର୍ମର ପ୍ରତି-
କପ ମାତ୍ର, ବାସ୍ତବ ମେ ଧର୍ମ ନହେ; ତାହା ଆ-
ପାତତ ମଧୁ ସମାନ ମୁଖ୍ୟ ହୟ ବଟେ, କିନ୍ତୁ
ପରିଣାମେ ତାହାର ଗରଳ ସମାନ ଆଶ୍ରାଦ
ହୟ ।

একাদশ অধ্যাব

জ্ঞান দ্বারা মানসিক ত্বঃথ এবং উষধ
দ্বারা শারীরিক ত্বঃথ হনন করিবেক। ক্লত-
বুজি ব্যক্তিরা পরম গতিকে প্রতীতি করিয়া
আর শেষক করেন না।

অভিমান পরিত্যাগ করিয়া প্রিয় হই-
বেক, ক্ষোধ পরিত্যাগ করিয়া শোচনা-শূন্য
হইবেক, কামনা পরিত্যাগ করিয়া অর্থবান্
হইবেক, এবং লোভ পরিত্যাগ করিয়া
মুখী হইবেক।

ক্ষোধ অতি ছুর্জ্জয় শক্ত, লোভ অমন্ত
ব্যাধি। যিনি সর্বজীবের হিতৈষী তিনি
সাধু, আর যে নির্দয় সেই অসাধু বলিয়া
উক্ত হইয়াছে।

যিনি ইন্দ্রিয় ও মনঃ সংযম করিয়াছেন,
তিনি আর বারবার ক্লেশ প্রাপ্ত হয়েন না।

ଶାସ୍ତ୍ରଚିନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ପର-ଶ୍ରୀ ଦେଖିଯା କଥନ
କାତର ହେଲେ ନା ।

ଅନ୍ୟୋର ଧରେ, କପେ, ବୀର୍ଯ୍ୟେ, କୁଳେ,
ମସ୍ତାନେ, ମୁଖେ, ମୌଳାଗ୍ୟେ, ମୃତ୍ତିଷ୍ଠାତେ ଯେ
ବ୍ୟକ୍ତି ଈର୍ଷୀ କରେ, ତାହାର ବ୍ୟାଧିର ଆର ଅନ୍ତ
ନାହିଁ ।

ମିତ୍ରଦୋହୀ, ଛୁଟ୍ସଭାବ, ମାନ୍ତ୍ରିକ, କ୍ରୂର,
ଶଠ, ଏବଂ ଗୁଣବାନେର ଯେ ବ୍ୟେଷ୍ଟୀ, ତାହାକେ
ପଞ୍ଚିତେରୀ ନରାଧିନ କରିଯା ବଲିଯାଛେନ ।

ଯେ ବ୍ୟକ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟକେ ଅକାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଅକା-
ର୍ଯ୍ୟକେ କାର୍ଯ୍ୟ କପେ ଜ୍ଞାନ କରେ, ମେ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ସଂ-
ସମଶୂନ୍ୟ ବାଲକ ସ୍ଵର୍କପ । ମେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଛୁଟିକେ
ମୁଖ ବୋଧ କରେ ।

ଦ୍ୱାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଦୈର୍ଘ୍ୟ, କ୍ଷମା, ମନୁଃସଂୟମ, ଅଚୌର୍ଯ୍ୟ, ଦେହ
ଓ ଅନ୍ତର ଶୁଦ୍ଧି, ଇଞ୍ଜିଯ ନିଗ୍ରହ, ଶାନ୍ତି ଜୀବନ,
ବ୍ରଙ୍ଗବିଦ୍ୟା, ସତ୍ୟକଥନ ଓ ଅକ୍ରୋଧ; ଧର୍ମର ଏହି
ଦଶ ପ୍ରକାର ଲକ୍ଷণ ।

ତୁ ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତି ପାପେର ଦ୍ୱେଷ କରେନ,
ତାହାର ଶ୍ରୀରୂପି ହୁଯ; ତୁ ନଟ ହଇଲେ ଧର୍ମେ
ବାଧା ଜନ୍ମେ, ଏବଂ ଧର୍ମ ହାନି ହଇଲେ ଶ୍ରୀଭାଂଶ
ହୁଯ ।

ଯିନି ଅସୃଜ୍ଞା-ଶୂନ୍ୟ ଓ କୁତତ୍ତ ହୁଯେନ
ଏବଂ ଶୁଦ୍ଧ କର୍ମର ଅନୁଷ୍ଠାନ କରେନ, ତିନି
ମୁଖ, ଧର୍ମ, ଅର୍ଥ ଓ ସ୍ଵର୍ଗ ଲାଭ କରେନ ।

ସକଳ ଲୋକଙ୍କ ଦେଖ ଦ୍ୱାରା ଶାସିତ ହୁଯ;
ଶୁଦ୍ଧ-ଚରିତ୍ର ମନୁଷ୍ୟ ଅତି ଚର୍ମିତ । ଦେଖ ଭୟେଇ
ସକଳ ଭୂବନ ପ୍ରତିପାଲିତ ହାତେହେ ।

ଅନ୍ୟାୟ ଦେଖ କରିଲେ ଇହଲୋକେ ଯଶ ଓ
କୌଣସି ନାଶ ହୁଯ, ଏବଂ ପରଲୋକେ ସ୍ଵର୍ଗ ହାନି
ହୁଯ; ଅତଏବ ତାହା ପରିତ୍ୟାଗ କରିବେକ ।

କମା ଦାରା ଲୋକ ବଶୀଭୂତ ହସ, କମା ପ-
ରମ ଧନ ; କମା ଅଶ୍ଵତ୍ଥଦିଗେର ଗୁଣ, ଶକ୍ତିଦିଗେର
ଭୂଷଣ ।

ଶୁଭାକାଙ୍କ୍ଷା ବ୍ୟକ୍ତି ସେମନ ଆପନାକୁ
ତନ୍ତ୍ରପ ପରକେ ଦେଖିବେଳ ; କାରଣ ଆଜ୍ଞପର
ସକଳେତେଇ ମୁଖ ଦୃଃଥ ସମାନ ।

ଯିନି ପରଞ୍ଚୀଦିଗକେ ମାତୃବ୍ରତ, ପରଞ୍ଚବ୍ୟ
ସମୂହକେ ଲୋକ୍ତବ୍ରତ ଓ ସର୍ବ ପ୍ରାଣିକେ ଆଜ୍ଞ-
ବ୍ରତ ଦେଖେନ, ତିନିହି ସର୍ଥାର୍ଥ ଦେଖେନ ।

ଅର୍ଥାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଅନ୍ୟେର ପରିବାଦ ଦିଯା ସାଧୁ ବ୍ୟକ୍ତି
ଯେମନ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ହୁଏନ, ତୁର୍ଜନ ବ୍ୟକ୍ତି ତୁର୍ଜପ
ଅନ୍ୟେର ପରିବାଦ ଦିଯା ତଣ୍ଡି ହୁଏ ।

ଯିନି ବିପଦକାଳେ ବ୍ୟଧିତ ହୁଏନ ନା,
ଯିନି କର୍ମ-ଦଙ୍କ, ମଦୀ ଉଦ୍‌ୟୋଗୀ, ପ୍ରମାଦ ରହିତ
ଓ ବିଲୀତ-ସ୍ଵଭାବ, ତିନି ସର୍ବଦା କୁଶଳ ଦର୍ଶନ
କରେନ ।

ଅବିନୟ ଦୋଷେ ଅଶ୍ଵରଥାଦି ବଜ୍ର ପରିଚନ
ବିଶିଷ୍ଟ ଅନେକ ରାଜ୍ୟାଓ ନଷ୍ଟ ହଇଯାଛେ ।
ଅନେକେ ବନବାସି ହଇଯାଓ ବିନୟ ଗୁଣେ ରାଜ୍ୟ
ଲାଭ କରିଯାଛେ ।

ଯେ କର୍ମ କରିଲେ ଆତ୍ମତୁଷ୍ଟି ଲାଭ ହୁଏ,
ତାହା ଅତି ଯତ୍ନ ପୂର୍ବକ ଅନୁଷ୍ଠାନ କରିବେକ;
ତୃପରୀତ କର୍ମ ପରିତ୍ୟାଗ କରିବେକ ।

ମନୁଷ୍ୟ ସ୍ଵସାଧ୍ୟମତ କୋନ ଧର୍ମ-କାର୍ଯ୍ୟ ସା-
ଧନେ ଯତ୍ନ କରିଯାଓ ଯଦି କୁତକାର୍ଯ୍ୟ ନା ହୁଏନ;
ତଥାପି ତିନି ତୁର୍ଜନ ପୁଣ୍ୟ ଲାଭ କରେନ;
ଇହାତେ ଆମାର ସଂଶୟ ନାହିଁ ।

চতুর্দশ অধ্যায়

সারথি যেমন অস্থ সকলের সংযম
করেন, তজ্জপ অপহরণশীল বিষয়ে প্রস্তুত
ইন্দ্রিয় সকলের সংযমে জ্ঞানি ব্যক্তি যত্ন
করিবেন।

মন যদি স্বেচ্ছাচারি ইন্দ্রিয় সকলের
অনুগামি হয়, তবে বাস্তু যেমন নৌকাকে
জলেতে মগ্ন করে, এই মনও তজ্জপ পুরুষের
বৃক্ষিকে নষ্ট করে।

কাম্য বস্তুর উপভোগ দ্বারা কামনার
কথন নিরুত্তি হয় না, প্রত্যাত ঘৃত-প্রাপ্ত
অগ্নির নাম আরও বৃক্ষিই হইতে থাকে।

সকল ইন্দ্রিয়ের মধ্যে যদি এক ইন্দ্রি-
য়ের স্থান হয়, তবে তাহাতেই লোকের
বৃক্ষ ভ্রংশ হয়; যেমন চর্মময় পাত্রের
এক মাত্র ছিন্ন দ্বারা সমুদ্র জল নিঃসৃত
হইয়া যায়।

ଯେମନ ଜୀବନ ଅବଲମ୍ବନ ଦ୍ୱାରା ବିଷୟାସକ୍ତ
ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ସକଳକେ ନିଷ୍ଠ ବଶେ ରାଖା ଯାଏ,
ନିତାନ୍ତ ଭୋଗ ପରିତ୍ୟାଗ ଦ୍ୱାରା ସେକପ ପାରା
ଯାଏ ନା ।

ଏସଂସାରେ କାମ କ୍ରୋଧର ବଶୀଭୂତ ବ୍ୟକ୍ତି
ଅବିଦ୍ୟାନ୍ ହଉକ ବା ବିଦ୍ୟାନହି ହଉକ, କାମିନୀ
ଗନ୍ ତାହାକେ ବିପଥ-ଗାମି କରିତେ ସମର୍ଥ
ହୁଏ ।

ଯାହାତେ ଶରୀର କ୍ଷଣ ନା ହୁଏ, ଏମତ
ଉପାୟ ଦ୍ୱାରା ମନ ଓ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ସକଳ ବଶୀଭୂତ
କରିଯା ମର୍ମାର୍ଥ ମାଧ୍ୟମ କରିବେକ ।

পঞ্চদশ অধ্যায়ঃ

যখন মনুষ্য কোন প্রাণির প্রতি কর্ম,
কি মন, কি বাক্য দ্বারা কদাপি পাপাচরণ
না করেন, তখন তিনি ব্রহ্ম লাভ করেন।

মনুষ্য পুণ্য কর্ম করিলে পবিত্র কীর্তি
লাভ করেন এবং পুণ্য লোকে গমন করেন;
পুণ্য জীবের প্রাণ ধারণ করেন, পুণ্য প্রাণ-
দাতা বলিয়া উক্ত হইয়াছেন।

যে ব্যক্তি অবশ্যে প্রবৃত্ত হইয়া পাপ
চিন্তা করে, পাপ আলাপ করে, পাপ অনু-
ষ্ঠান করে, তাহার সকলুণ সকল মৃষ্টি হয়।

যাঁহারা মন, ও বাক্য, ও কর্ম ও বুদ্ধি
দ্বারা পাপাচরণ না করেন, সেই মহাত্মা-
রাই তপস্যা করেন; যাঁহারা শরীর শোষণ
করেন, তাঁহারা তপস্যা করেন ন।

প্রাঙ্গ ব্যক্তি ধর্মেতে রমণ করেন, এবং
ধর্মপথে জীবিকা লাভ করেন। এই প্রকা-

রেই মনুষ্য ধর্ম্মাজ্ঞা হয়, এবং ইঁহার চিন্ত
প্রসাদ লাভ করে ।

যাঁহার আজ্ঞা পাপ ছাইতে বিরত হই-
য়াছে, এবং শুভকার্য্যে রত হইয়াছে, তিনি
জানেন যে কি স্বভাব সিদ্ধ আর কি স্বভাব
বিরুদ্ধ ।

যে মনুষ্য জ্ঞান নেত্র লাভ করিয়াছেন,
তিনি আর ইহলোকে দোষেতে আবক্ষ
হয়েন না । তিনি স্বেচ্ছানুসারে রাগ
পরিত্যাগ করেন, কিন্তু ধর্ম পরিত্যাগ ক-
রেন না ।

গাপাজ্ঞা ব্যক্তি পাপ ছাইতে নিবারিত
হইলেও পাপ ইচ্ছা করে । ধর্মশীল ব্যক্তি-
কে পাপ কর্ষ্ম প্রবৃত্তি দিলেও তিনি কল্যাণ
ইচ্ছা করেন ।

যে ব্যক্তি ধর্মকে অতিক্রম করে, ধর্ম
তাহাকে নষ্ট করেন, আর যিনি ধর্মকে রক্ষা
করেন, ধর্ম তাহাকে রক্ষা করেন । অতএব
ধর্মকে নাশ করিবেক না । ধর্ম হ্ত হইয়া
আমার দিগকে নষ্ট না করুন ।

ଧର୍ମ କେବଳ ଏକଇ ନିଜ, ଯିନି ମରଣ କାଲେও ଅନୁଗାମୀ ହୁୟେନ; ଆର ସମୁଦ୍ଦାୟରେ ଶରୀରେର ସହିତ ବିନାଶ ପାଯ ।

ଧର୍ମ ନାହି ମନେ କରିଯା ଯାହାରା ସାଧୁ ବ୍ୟକ୍ତିଦିଗଙ୍କେ ଉପହାସ କରେ, ଏବଂ ଧର୍ମରେ ଅଶ୍ରୁକା କରେ, ତାହାରା ନିଃସମ୍ବେଦ ବିନାଶ ପାଯ ।

ଅପମାନିତ ବ୍ୟକ୍ତି ମୁଖେ ନିଜା ଯାଇ, ମୁଖେତେ ଜାଗରଣ ହୁଯ ଏବଂ ମୁଖେତେ ଲୋକ ଯାତ୍ରା ନିର୍ବାହ କରେ, କିନ୍ତୁ ଯେ ଅପମାନ କରେ ମେ ବିନାଶ ପାଯ ।

ମନୁଷ୍ୟ ପାପାଚରଣ କରିଲେ ଅପକୀର୍ତ୍ତି ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଯ ଏବଂ ଅଶୁଭ ଫଳ ଭୋଗ କରେ, ପୁଣ୍ୟନୁଷ୍ଠାନ କରିଲେ ସଂକୀର୍ତ୍ତି ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଯ ଏବଂ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୁଭ ଫଳ ଭୋଗ କରେ ।

ଅତ୍ୟବ ଦୃଢ଼-ପ୍ରତିଜ୍ଞ ହଇଯା ପାପ କରି-ବେକ ନା । ପୁନଃ ପୁନଃ ପାପ କରିଲେ ବୁଝି ନାଶ ହୁଯ ।

ବୋଡ଼ଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ସିନି ପ୍ରଶ୍ନ କରେଇ ଅନୁଷ୍ଠାନ କରେନ,
ଏବଂ ନିଜିତ କର୍ମ ପରିତ୍ୟାଗ କରେନ, ଏବଂ
ଆଜ୍ଞାବାନ୍ ଓ ଅମାଣ୍ଡିକ ହେଁନ, ତୁଁହାର ଏହି
ପାଣ୍ଡିତ୍ୟର ଲକ୍ଷଣ ।

ଧର୍ମାହି ଏକ ମଙ୍ଗଳ ସାଧନ, କ୍ଷମାହି ଏକ
ଉତ୍ସମ ଶାନ୍ତି, ବିଦ୍ୟାହି ଏକ ପରମ ତୃପ୍ତି,
ଏବଂ ଅହିଂସାହି ଏକ ମୁଖେର କାରଣ ।

ମାନସିକ, ବାଚନିକ, ଏବଂ ଶାରୀରିକ ଏହି
ତିନ ପ୍ରକାର କର୍ମାହି ଶୁଦ୍ଧ ଏବଂ ଅଶୁଦ୍ଧ ଫଳ
ଜାରୀ । ମନୁଷ୍ୟଦିଗେର ଉତ୍ସମ, ମଧ୍ୟମ, ଅଧିମ,
ତିନ ପ୍ରକାର କର୍ମ ଜନିତ ଗତି ହୁଯ ।

ପରତ୍ରବ୍ୟ ଲାଭେର ଆଲୋଚନା, ଲୋକେର
ଅନିଷ୍ଟ ଚିନ୍ତନ, ଏବଂ ଈଶ୍ୱରରେତେ ପରକାଳେତେ
ଅବିଶ୍ଵାସ, ଏହି ତିନ ପ୍ରକାର ମାନସିକ କୁକର୍ମ ।

ନିଷ୍ଠାର ବାକ୍ୟ, ମିଥ୍ୟା କଥା, ପରୋକ୍ଷେ

ପରବିଲ୍ଲୀ ଏବଂ ଅସମ୍ଭବ ପ୍ରଳାପ ବାକ୍ୟ; ଏହି
ଚାରି ପ୍ରକାର ବାଚନିକ କୁକର୍ମ ।

ଅଦ୍ଵତ୍ତ ଧନ ଗ୍ରହଣ, ଅବିହିତ ହିଂସା, ପର-
ଦାରସେବା; ଏହି ତିନି ପ୍ରକାର ଶାରୀରିକ
କୁକର୍ମ ।

ସକଳ ପ୍ରାଣିର ହିତାର୍ଥେ ଆପନାର ମନ
ଓ ବାକ୍ୟ ଓ ଶରୀର ଏହି ତିନିକେ ଦମନ କରିଯା
ଏବଂ କାଳ୍ୟ କୋଥିକେ ସଂୟମ କରିଯା ମନୁଷ୍ୟ
ମିଳି ପ୍ରାପ୍ତ ହୁ଱େ ।

ପାପ କରିଯା ତନ୍ତ୍ରମିଳିତ ସନ୍ତୋପ କରିଲେ
ଦେଇ ପାପ ହିତେ ସେ ମୁକ୍ତ ହୁଯ । ଏମନ କର୍ମ
ଆର କରିବ ନା ଏହି ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିଯା ତାହା
ହିତେ ନିରୁତ୍ତ ହିଲେ ସେ ପରିତ୍ର ହସ ।

ধর্মবীজ

- ১ এই জগৎ উৎপত্তির পূর্বে কেবল এক পরত্রক্ষ মাত্র ছিলেন; অন্য পদাৰ্থ মাত্র ছিল না। তিনিই এই সমুদায় সৃষ্টি কৰিলেন।
- ২ তিনি জ্ঞান স্বৰূপ, অনন্ত স্বৰূপ, আনন্দ স্বৰূপ, মঙ্গল স্বৰূপ, নিত্য, নিয়ন্ত্রণ, সর্বজ্ঞ, নিরবযব, একমাত্র, অবিচ্ছিন্ন, বিচ্ছিন্নমান হয়েন।
- ৩ এক মাত্র তাঁহার উপাসনা দ্বারা ঐহিক ও পারত্রিক মঙ্গল হয়।
- ৪ তাঁহাকে প্রীতি করা এবং তাঁহার প্রিয় কার্য্য সাধনা করাই তাঁহার উপাসনা হইয়াছে।

ଆକ୍ଷପତିତୀ

ଓ ଅନ୍ୟ ଅମୁକଶକେ ଅମୁକ
ମାସେ ଅମୁକ ଦିବସେ ଆକ୍ଷଧର୍ମ ଗ୍ରହଣ
କରିଲେଛି ।

- ୧ ସୃତି ହିତ ପ୍ରଳୟକର୍ତ୍ତା, ମୁକ୍ତିର କାରଣ,
ସର୍ବଜ୍ଞ, ସର୍ବବ୍ୟାପୀ, ପୂର୍ଣ୍ଣାନନ୍ଦ, ମଙ୍ଗଳ
ସ୍ଵକପ, ନିରବସବ, ଏକମାତ୍ର ଅଦ୍ଵିତୀୟ ପର
ଆକ୍ଷେର ପ୍ରତି ପ୍ରୀତିଦ୍ଵାରା, ଏବଂ ତ୍ବାହାର
ପ୍ରିୟ କାର୍ଯ୍ୟ ମାଧ୍ୟମାବାରା, ତ୍ବାହାର ଉପା-
ସମାତେ ନିଯୁକ୍ତ ଥାକିବ ।
- ୨ ସର୍ବସ୍ରଷ୍ଟା ପରାତ୍ରକପେ ସୃଷ୍ଟ କୋନ ବସ୍ତର
ଆରାଧନୀ କରିବ ନା ।
- ୩ ରୋଗ ବା ବିପଦେର ଦିବସ ଭିନ୍ନ, ପ୍ରତି
ଦିବସ ଯେ କାଳେ ଚିତ୍ତର ହିରତା ହଇ-
ବେଳ, ସେଇ କାଳେ ଆକ୍ଷା ଏବଂ ପ୍ରୀତି
ପୂର୍ବକ ପରାତ୍ରକ୍ଷେତ୍ରେ ମନକେ ସମାଧାନ
କରିବ ।
- ୪ ସ୍ଵକଷ୍ମେର ଅନୁଷ୍ଠାନେ ଯତ୍ନଶୀଳ ଥାକିବ ।

ବ୍ରାହ୍ମପ୍ରତିଜ୍ଞା

- ୫ କୁକର୍ମ ହଇତେ ନିରନ୍ତ ଧାକିତେ ସଚେଷ୍ଟ
ହଇବ ।
- ୬ ଯଦି ମୋହ ଦ୍ୱାରା କୋନ କୁକର୍ମ ଦୈବାଙ୍ଗ
କରି ତବେ ଏକାନ୍ତେ ତାହା ହଇତେ ମୁକ୍ତି
ଇଚ୍ଛା କରିଯା ସାବଧାନ ହଇବ ।
- ୭ ପ୍ରତି ବୃଦ୍ଧରେ ଏବଂ ଆମାର ସାଂସାରିକ
ତାବଣ ଶୁଭକର୍ମେ ବ୍ରାହ୍ମସମାଜେ ଦାନ
କରିବ ।

ହେପରମେଶ୍ୱର ! ସମ୍ୟକକଟପେ ଏହି
ପରମ ଧର୍ମ ପ୍ରତିପାଲନ କରିବାର
କ୍ଷମତା ଆମାର ପ୍ରତି ଅର୍ପଣ କର ।

ଓଏକମେବାହିତୀୟ ।

ମନ୍ତ୍ରକେପବ୍ରଜ୍ଞାପାଦମା

ଓ ସେ ପ୍ରକାଶଦାନ ପୁରୁଷ ଅଗ୍ରିତେ, ଯିନି ଭଲେତେ, ଯିନି
ଦିଶ ସଦ୍ଵାରେ ପ୍ରବିଷ୍ଟ ହାଇୟା ଆହେନ; ଯିନି ଓଷଧିତେ,
ଯିନି ବରସାତିତେ ହିତି କରିତେହେନ; ସେଇ ଦେବତାକେ
ବାର ବାର ନମଙ୍କାର କରି ।

ଯିନି ଏହି ବିଶେର ଶୃତି ହିତି ଥିଲେରେ
କର୍ତ୍ତା, ଯିନି ତାବଂ ଶୁଦ୍ଧିଶୁଦ୍ଧେର ନିଯନ୍ତା, ଯିନି
ଆମାର ଦେହେର ଓ ଆସୁର ଏବଂ ସମୁଦ୍ରାଯ
ଶୌଭାଗ୍ୟେର କାରଣ, ଏବଂ ହାବର ଜଙ୍ଗମ ସ-
ମୁଦ୍ରୟେର ଅନ୍ତରାଜ୍ଞା ହେଲେ; ତିନି ସତ୍ୟଶ୍ଵରପ,
ଜୀବନଶ୍ଵରପ, ଅନୁଷ୍ଟବ୍ରକପ, ପରବ୍ରକ୍ଷ; ସକଳ ବିଷୟ
ହିତେ ମନକେ ନିର୍ବତ୍ତ କରିଯା ଏକାନ୍ତେ ମେହି
ମନ୍ତ୍ରଲ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆନନ୍ଦେ ସମାଧାନ କରି ।

ସର୍ବବ୍ୟାପୀ, ନିରବଯବ, ସର୍ବପାପଶୂନ୍ୟ,
ବିଶୁଦ୍ଧବିଭାବ, ସର୍ବଜ୍ଞ, ସର୍ବାନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ, ପରାଂ-
ପର, ସ୍ଵପ୍ରକାଶଶ୍ଵରପ, ନିତ୍ୟ ପରମେଶ୍ୱର ସର୍ବ
କାଳେ ପ୍ରଜା ସକଳକେ ଯଥୋପଯୁକ୍ତ ମୁଖ୍ୟଃଥ
ବିଧାନ କରିତେହେନ । ତ୍ବାହା ହିତେ ପ୍ରାଣ, ମନ,
ସମୟ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ, ଏବଂ ଆକାଶ, ବାସୁ, ଜ୍ୟୋତି,
ଜୀବ, ପୃଥିବୀ, ତାବଂ ଚରାଚର ସ୍କ୍ରିବ୍ରାହେ ।
ତ୍ବାହାର ପ୍ରଶାସନ ଦ୍ୱାରା ଉପଯୁକ୍ତମତ ଅଗ୍ରି
ଅଜ୍ଞଲିତ ହିତେହେ, ଶୁର୍ଯ୍ୟ ଉତ୍ତାପ ଦିତେହେ,
ମେଘ ବାରି ବର୍ଷଣ କରିତେହେ, ବାସୁ ସଞ୍ଚାଲିତ
ହିତେହେ, ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁ ସଞ୍ଚାରଣ କରିତେହେ ।

ଆର୍ଥନା ।

ହେ ପରମାଞ୍ଚ ! ମୋହକୃତ ପାପ ହିତେ
ମୁକ୍ତ କରିଯା ଏବଂ ଦୁର୍ଗତି ହିତେ ବିରତ ରା-
ଖିଯା ତୋମାର ନିଯମ ପାଲନେ ଆମାର ଦିଗକେ
ଯତ୍ରଶୀଳ କର, ଏବଂ ଆଜ୍ଞା ଓ ପୌତି ପୂର୍ବକ
ଅହରହ ତୋମାର ଅପାର ମହିମା ଏବଂ ପରମ
ମଙ୍ଗଳ ଓ ନିର୍ମଳାନନ୍ଦସ୍ଵରୂପ ଚିନ୍ତନେ ଉତ୍ସାହ
ମୁକ୍ତ କର, ଯାହାତେ କ୍ରମେ ନିତ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ମୁଖ ଲାଭ
କରିତେ ସମର୍ଥ ହିଁ ।

ଯିନି ଏକ ଏକ ବନ୍ଧୀନ ଏବଂ ଯିନି ପ୍ରଜାଦିଗେର
ପ୍ରୟୋଜନ ଭାନିଯାଇଲେ ପ୍ରକାର ଶକ୍ତିଯୋଗେ ବିବିଧ କାମ୍ୟ ବନ୍ଦ
ଦିନାନ କରିବେଛେନ ମନ୍ଦ୍ରାୟ ବ୍ରକ୍ଷାଣ ଆମାରୁମଧ୍ୟେ ଯାହାତେ
ହୋପ ତଥା ରହିବାକୁ ତିବି ଦୀପ୍ୟାନାମ ପରନେଷ୍ଟର ତିନି
ଆମାର ଦିଗକେ ଅଭିନ୍ଦନ ପ୍ରଦାନ କରନ ।

ଓଁଏକମେବାର୍ଦ୍ବିତୀୟ ।

ଇତି ମୁଖେପ ବ୍ରଜୋପାସନ ।

ଗାୟତ୍ରୀର ଅର୍ଥ

ଶୃଷ୍ଟି ହିତ ପ୍ରେସ କର୍ତ୍ତା ମର୍କଲୋକ
ଏକାଶକ ମେହି ଜଗନ୍ନ ପ୍ରସବିତା ପରମ ଦେବ-
ତାର ବରଣୀର ଜ୍ଞାନ ଓ ଶକ୍ତି ଧ୍ୟାନ କରି, ଯିନି
ଆମାରଦିଗଙ୍କେ ବୁଦ୍ଧିହତି ସକଳ ପ୍ରେରଣ
କରିତେହେନ ।

ଆତଃଅରଣୀୟ

ହେ ପରମାନ୍ତର ତୋମାର ଆଜ୍ଞାନୁମାରେ
ଲୋକେର ହିତେର ନିମିତ୍ତ ଏବଂ ତୋମାର
ଶ୍ରୀତିର ନିମିତ୍ତ ସଂସାର ଯାତ୍ରା ନିର୍ଧାର
କରିତେ ଅରୁଣ୍ଡ ହିଁ ।

অশুল্কশোধন

পত্র	পংক্তি	অশুল্ক	শুল্ক
৪৮	৫	অরমাল্লা	পরমাল্লা
৪৩	৮	ব্যাধিকে	ব্যাধিকে